

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Erməni generalın
rüsvayçı məktubu
üzə çıxdı -
"Azərbaycan
ordusu..."

yazısı səh.9-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 9 avqust 2017-ci il Çərşənbə № 165 (6779) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

**"Uşaqların hədəfə alınması
Ermənistanın dövlət siyasətidir"**

Azərbaycan XİN-dən
cəbhə xəttindəki
son düşmən
təxribatları ilə bağlı
qəzəbli bəyanat

yazısı səh.3-də

**Əli Həsənovun nəvəsi
məhkəmədə: "Pəşmanam..."**

yazısı səh.7-də

**"Sabunçu bazarı" yanğından sonra
xarabalığa çevrilib - əməkdaşımızın
hadisə yerindən qeydləri**

yazısı səh.4-də

**Sərksiyanın 29 illik Qarabağ nağılı
- belə nağılın sonu göydən "alma"
yox, raketlər vəd edir...**

yazısı səh.11-də

**Bakının "hamam" kimi
avtobusları: problemin tezliklə
həlli vəd edildi, amma...**

yazısı səh.14-də

**Nazirliyin müğənnilərlə
bağlı bəyanatına
sənətçilərdən reaksiya gəldi**

yazısı səh.13-də

**"Kaş heç prezident olmayaydım..." -
siyasətdə Tramp sindromu**

yazısı səh.13-də

**Ruhani yeni hökumətə
qadınları buraxmadı**

yazısı səh.12-də

**Əzrailə "bəhsə girən"
ölüm avtoşları - Həmid
Herişinin yazısı**

yazısı səh.10-da

**Dünyanı idarə edən liderlərin
bir-birindən ilginç hobbiləri**

yazısı səh.15-də

İşğalçı ölkə iki global gücün mənəşəsində

ABŞ-DAN ERMƏNİSTANA HƏDƏ KİMİ

İSMARİŞ: "DONORUNU DƏYİŞMƏSƏN!.."

İrəvan üçün dilemma: təcavüzkar Kremlə "badalaq" gəlib Vaşinqtonu seçə bilərmi; amerikalı tanınmış politoloq: "ABŞ zaman keçdikcə Ermənistanı işğalçı Rusiyanın müttəfiqi kimi baxmağa başlayacaq" - Bakı üçün nikbin gözlənti...

yazısı səh.8-də

Akif Çovdarovun yağmaladığı mülkləri necə xilas etməli?

Tanınmış vəkil çıxış yolları barədə "Yeni Musavat"a önəmli açıqlamalar verdi; "Prokurorluq orqanları həmin mülklərlə bağlı..."

yazısı səh.5-də

Rəhim Qaziyev

**Sərdar
Cəlalovun
agent ittihamına
Rəhim Qaziyevdən
cavab:
"Faktı varsa..."**

yazısı səh.3-də

**Siyavuş Novruzov:
"Mənim
səlahiyyətimə
məscid, molla
və qəbiristanlıq
daxildir"**

yazısı səh.7-də

Astan Şahverdiyev

**Cəmiyyəti aldadan
qalmaqallı
deputatın mandatı
alına bilər**

yazısı səh.4-də

Azərbaycan prezidenti: "Biz bölgədə daimi sülh və sabitlik istəyirik"

"Biz sizin səfərinizə çox böyük əhəmiyyət veririk. Əminəm ki, səfər Türkmənistan-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafında mühüm rol oynayacaq. Biz dostluq, qonşuluq, əsrlər boyu xalqlarımız dostluq, mehriban qonşuluq şəraitində yaşamışlar və bu gün iki müstəqil dövlət kimi biz əməkdaşlığımızı yeni səviyyəyə qaldırmışıq".

APA-nın məlumatına görə, bunu Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Türkmənistan prezidenti Qurbanqulu Berdimuhamedovla geniş tərkibdə keçirilən görüşdə bəyan edib.

"Biz bütün sahələrdə uğurlu əməkdaşlıq edirik, siyasi, iqtisadi, nəqliyyat, energetika və digər sahələrdə çox yaxşı nəticələr var. Bu gün (dünən-red.) təkbətək görüşdə müzakirə etdiyimiz məsələlər bir daha onu göstərir ki, bizim mövqeyimizdə eyni yanaşma var. Biz istəyirik ki, Türkmənistan ilə Azərbaycan həmişə olduğu kimi öz əlaqələrini yüksək səviyyədə saxlasınlar, bu əlaqələr daha da inkişaf etsin. Biz istəyirik ki, bölgədə sabitlik, sülh daim bərqərar olsun. İstəyirik ki, xalqlarımız yaxşı yaşasın, rifah içində yaşasın. Əlbəttə ki, ikitərəfli əlaqələrimizin inkişafı xalqlarımızın maraqlarına tam cavab verir və həm beynəlxalq arenada, həm regionda, həm ikitərəfli formatda Türkmənistan və Azərbaycan nümunəvi münasibətlər göstərir. Sizin səfəriniz bunun növbəti təsdiqidir. Əminliyi ifadə etmək istəyirəm ki, səfər çox uğurlu olacaq və əlaqələrimiz daha da yüksək səviyyəyə qalxacaq", - deyərək vurğulayıb.

Qeyd edək ki, səfər çərçivəsində bir sıra sənədlər imzalanıb, prezidentlər bəyanatla çıxış ediblər.

Sentyabrda 4 gün iş olmayacaq

Qurban bayramı ilə əlaqədar qeyri-ış günləri məlum olub. APA-nın məlumatına görə, Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən, bu il Qurban bayramı 1, 2 sentyabr tarixlərində qeyd olunacaq.

Qurban bayramında 2 sentyabr şənbə gününə təsadüf etdiyi üçün Əmək Məcəlləsinə əsasən, iş və istirahət günlərinin yerləri dəyişdiriləcək, 4 sentyabr qeyri-ış günü olacaq. Beləliklə, 3 sentyabr da bazar gününə təsadüf etdiyi üçün Qurban bayramında 4 gün ardıcıl qeyri-ış günü olacaq.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01; 434 01 33

Rusiyada məhbus azərbaycanlılar

Bu üsyana qalxdılar

Bu günlərdə Rusiyanın Xakasiya Respublikasında məhbus həyatı yaşayan Azərbaycan vətəndaşları yenidən məhkəmə qarşısına çıxarılacaqlar. Onlar Tacikistan və Qırğızistan vətəndaşları ilə birlikdə həbsxanada kütləvi qarışıqlıq və üsyan qaldırmaqda ittiham ediliblər.

Virtualaz.org Rusiya Federasiyası İstintaq Komitəsinin Xakasiya Respublikası üzrə İstintaq İdarəsinin mətbuat xidmətinə istinadən xəbər verir ki, 2016-cı ilin yayında 35 sayılı islah-əmək düşərgəsinin cəzalarını çəkən Azərbaycan, Tacikistan və Qırğızistan vətəndaşları kütləvi qarışıqlıq törədiblər. Rəsmi məlumata əsasən, onlar düşərgədəki rejimin yüngülləşdirilməsini tələb ediblər.

2016-cı ilin iyulunda 242 məhbus həbsxananın yataq hissəsində barrikadalar quraraq üsyan qaldırıblar. "Onlar həbsxananın qoyduğu rejim üzrə deyil, istədikləri vaxt namaz qılmaq, ibadət etmək,

tanınma nişanları olmadan gəzmək, yuxarı düyməni bağlamamaq, arzuladıqları yerdə siqaret çəkmək kimi tələblər irəli sürüblər. Üsyan vaxtı həbsxanaya 1 milyon 700 min rubl zərər vurulduğu bildirilir.

Ötən ilin iyul ayının 25-də fakt üzrə cinayət işi qaldırılıb. Üsyan təşkilatçılarından birinin istintaqla işbirliyinə gedərək, 2 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilmə cəzası aldığı bildirilir. Onun hansı ölkənin vətəndaşı olduğu barədə məlumat verilmir.

Qızmar hava davam edəcək - 43 dərəcə

Azərbaycanda bu günə olan hava proqnozunu açıqlayıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin (ETSN) Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilən məlumata görə, avqustun 9-da Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin günəşli olacağı gözlənilir. Zəif cənub-şərq küləyi axşam şimal-qərb küləyi ilə əvəz olunacaq.

Havanın temperaturu gecə 25-28° isti, gündüz 37-42° isti, Bakıda gecə 26-28° isti, gündüz 39-41° isti olacağı gözlənilir. Atmosfer təzyiqi 758 mm civə sütunu təşkil edəcək. Nisbi rütubət gecə 70-80 %, gündüz 35-45 % olacaq. Abşeron çimərliklərində dəniz suyunun temperaturu Sumqayıt, Novxanı, Pirşağı, Nardaran, Bilgəhdə 28-29°, Zağulba, Buzovna, Mərdəkan, Şüvələndə 29-30°, Türkan, Hövsan, Sahil, Şıxda 30-31° isti təşkil edəcək.

Azərbaycanın rayonlarında hava şəraiti yağmursuz olacaq. Qərb küləyi axşam ayr-ayrı yerlərdə arabir güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 22-27°, gündüz 38-43° isti, dağlarda gecə 16-21°, gündüz 29-34° isti olacağı gözlənilir.

Bakıda bir neçə çimərlik cərimələndi

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları tərəfindən Xəzər dənizinin Bakıda sahilboyu zonasında reydlər keçirilib.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, reydlər zamanı Xəzər dənizinin sahilboyu ərazisində fəaliyyət göstərən "Aquapark", "121", "Amay" istirahət mərkəzlərində, "Delfin" çimərliyində, "Fərdi" iaşə obyektində, "Cənub" kafesində bərk məişət tullantılarının qanunvericiliyə uyğun qaydada idarə olunmaması, tullantıların qalaqlanması və yandırılması, "Balıq evi" restoranında işə formalaşan tullantı sularının təmizlənmədən birbaşa dənizə axıtılması faktları aşkar edilib.

Qanun pozuntuları ilə bağlı obyekt sahibləri barəsində protokollar tərtib olunub. İnzibati xəta törətdiklərinə görə təqsirkar şəxslər ümumilikdə 6150 manat məbləğində cərimə edilib və çətinliklərin aradan qaldırılması üçün onlara icrası məcburi olan müddətli "məcburi göstəriş"lər verilib.

Reydlər davam etdirilir.

Bakıda oğurlandığı deyilən qız qoşulub qaçıbmış

Bir neçə gün əvvəl Binəqədi Rayon Polis Bölməsinə qəsbə sakini, 1978-ci il təvəllüdü Gülxanım Yusifova qızı və nəvəsinin qaçırılması ilə bağlı müraciət edib. Ana bildirib ki, avqustun 5-də, saat 23:00 radələrində Eldar adlı şəxsin oğurluğu, 1998-ci il təvəllüdü Aytəni və 2015-ci il təvəllüdü nəvəsi Yusifi oğurlayıb.

Hadisədə adı hallanan Eldar Əzizulla oğlu Bağışov bildirib ki, məsələ heç də qeyd olunduğu kimi deyil. "Burada söhbət qaçırmaqdan gedə bilməz. Biz bir-birimizi sevdik və bir yerdə yaşamağa qərar verdik. Planlaşdırdığımız yerdə görüşüb gəlmişik evə. Mən onları evlərimdən qaçırmamışam. Polis idarəsində izahatımda da belə yazmışam. Aysel hazırlıqlı gəlmişdi. Evlərimdən həm özünün, həm də uşağına lazım olan əşyaları toplayıb, gəlib yolun kənarına, oradan da birlikdə görüşüb getmişik".

Qaçırıldığı deyilən 1998-ci il təvəllüdü Yusifova Aysel Fuad qızı da hadisəni təsdiqləyib. "Paltarımı yığıb gəlmişəm görüşə. Oradan da getmişik".

Ayşelin dediyinə görə, o, əvvəlki həyat yoldaşından rəsmi olaraq boşanıb. Eldarla da yaxın günlərdə nikaha girməyi planlaşdırır (oxu.az).

DİN müsabiqə elan edib

Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi Baş Pasport, Qeydiyyat və Miqrasiya İdarəsinin tabeliyində olan orqanlarda vakant kiçik rois heyəti vəzifələrində xidmətə qəbulla əlaqədar müsabiqə elan edir.

Respublikanın Quba və Mingəçevir "ASAN xidmət" mərkəzlərində ümumilikdə 38 (Quba "ASAN xidmət" mərkəzi 19, Mingəçevir "ASAN xidmət" mərkəzi 19) vakant yer tutmaq məqsədi ilə keçirilən müsabiqədə orta, orta-ixtisas və ali təhsil müəssisələrini bitirmiş, yaşı 20-dən 25-dək, boyu 160 santimetrdən yuxarı olan, özü və yaxın qohumları məhkum olunmamış, "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamə" ilə müəyyən edilmiş şərtlərə cavab verən, yaşayış yeri üzrə Quba rayonunda və Mingəçevir şəhərində (ətraf rayonlarda) daimi qeydiyyatda olan qadın vətəndaşlar iştirak edə bilərlər.

Müsabiqə iştirakçılarının sağlamlıq vəziyyəti, biliyi və fiziki hazırlıq səviyyəsi müəyyən olunmuş normativlər üzrə yoxlanacaq. Müsabiqədə ali təhsillilərə, kompüterlə işləmək qabiliyyətinə malik olan və xarici dillərdən birini sərbəst bilən şəxslərə üstünlük verilecək.

Xidmətə qəbul olunmaq istəyən şəxslər 2017-ci ilin avqust ayının 7-dən sentyabr ayının 07-dək iş günləri saat 10:00-dan 17:00-dək Bakı şəhəri R.Behbudov küçəsi 130-da yerləşən Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Pasport, Qeydiyyat və Miqrasiya İdarəsinə müraciət edərək aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- Şəxsiyyət vəsiqəsi
- Təhsil haqqında sənədin əsl
- Əmək kitabçası (olanlar üçün)
- Əlavə məlumat üçün əlaqə telefonu: (012) 590-64-41

Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat Xidməti

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu'nun "Yeni Müsavat"ın ötən sayına verdiyi geniş müsahibədə səsləndirdiyi bəzi fikirlər geniş müzakirələrə səbəb olmaqla yanaşı, qalmaqal yaradıb. Partiya sədri son zamanlar ruspərəst qüvvələrin Azərbaycanda fəallaşması ilə bağlı suala cavab verərkən, sabiq baş nazir Sürət Hüseynovun, eks-prezident Ayaz Mütəllibovun və keçmiş müdafiə naziri Rəhim Qaziyevin adlarını çəkib.

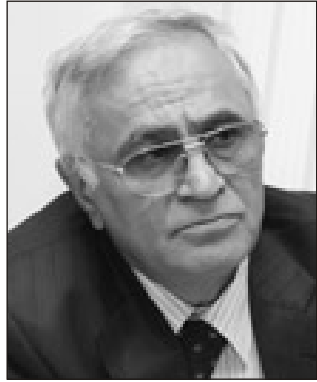
S.Cəlaloğlu bu və digər şəxslər vasitəsilə Kremlin rəsmi Bakıya təzyiqlər edəcəyinin anonslarını verib. Adı çəkilən şəxslərdən R.Qaziyev qəzetimizə müraciət edərək, cavab haqqı istəyib. Biz də bu haqqı ona tanıdaraq, keçmiş müdafiə nazirinin dediklərini təqdim edirik:

"Müsahibəni oxudum və çox təəccübləndim. Allahdan, Qurandan insanlara moizə oxuyan, düzgün olmağı təbliğ edən bir siyasətçi, partiya sədri başqasının ünvanına əsassız şayiələri həqiqət kimi millətə sınımaz. Ayaz Mütəllibov, Sürət Hüseynov və mənəm adımla çəkərək, bizi ruspərəst qüvvələr kimi təqdim edir. Sürət Hüseynovun da, Ayaz Mütəllibovun da dili-ağızı var. Onlar özləri cavab verərlər. Özünə, sözünə sıxışmayan Sərdar Cəlaloğlu ünvanına hansı əsasla ruspərəst qüvvə deyir? Əgər əsası varsa, ortaya qoysun. İnancılı insan başqasına əlində olmayan faktı həqiqət kimi deməz.

Deyir ki, ruspərəst qüvvələr Azərbaycanda fəallaşır. İndiyə qədər bilmirdim ki, nəyisə danışmaqdan ötrü özündən çox razı olan, dünyanın bütün elmlərindən xəbərdar olan Sərdar Cə-

Sərdar Cəlaloğlu'nun agent ittihamına Rəhim Qaziyevdən cavab gəldi

"Əlində sübut varsa... ortaya qoysun, diz çöküb ondan üzr istəyəyəm"

Rəhim Qaziyev

loğludan icazə almamış idim. Bir insan kimi fikirlərimi yazmışam, yazıram və yazacağam da. Mən partiya sədri deyiləm, sadəcə, bir vətəndaş kimi düşüncələrimi yazmışam və müraciət etmişəm. Digər tərəfdən, mənə də Sərdar Cəlaloğlu barədə gəzən şayiələri danışdır, həqiqət kimi çatdırıblar. İndiyə qədər onun heç birini deməmişəm. Bu gün də onları demək üçün əlimdə heç bir fakt yoxdur. O mənə ötrü o qədər də vacib persona da deyil.

Amma hər halda Sərdar Cəlaloğlu'nun müqəddəs Qurani Kərimin surələrinin birində olan mənfi obrazlardan biri olduğu

Sərdar Cəlaloğlu

barədə böyük şayiələr gəzir. Hətta iqtidarın əlində onun barəsində video-süjet də var. Yaxşı olar ki, o bu barədə danışsın ya xud fikirləşsin. Mən müdafiə naziri olmuşam. Vəzifədə olduğum dövrdə - yaqın indiki gənclər bilmirlər - Azərbaycanda yerləşən keçmiş sovet ordusunun hərbi hissələrinin hamısı birbaşa Rusiyaya tabe idi. Müdafiə naziri kimi Rusiyanın müdafiə naziri ilə əlaqə yaratmışam. Keçmiş sovet ordusunun hərbi hissələrinin ölkəmizdən çıxarılması üçün onlarla münasibət yaradıb, bu işə də nail olmuşam. Bundan sonra kim nə danışır danışsın, amma

həqiqətləri desin. Lakin bunları Rusiyanın agenti, adamı kimi dilə gətirmək ibadət əhli olan bir kişiye yaraşmaz. Faktı varsa, ortaya qoysun, diz çöküb ondan üzr istəyəyəm.

Sən millətin prezidenti olmaq istəyirsən. Vətəndaşın haqqında konkret faktın varsa, ortaya çıxar. Yoxsa vətəndaşı qaralayıb, millətin qarşısında şər-böhtanlara məruz qoyma. Böhtan demək özünə hörmət edən ləyaqətli, adi insana yaraşmır, nəinki partiya sədrinə. Mənim Rusiya, yaxud hansısa ölkənin agenti olmağım barədə əlində nəse varsa, mən millət qarşısında ondan üzr istəməyə hazırəm. Özünə hörmət edən insan əmin olmadığı bir faktı başqasının adına həqiqət kimi sınımaz. Kimin haqqında mən nəse deyirəmsə, ortaya nəyisə qoymağımı da bacarmalıyam.

Mənim bir vətənim var, bir də möhtərəm xalqım. Özüm də bu xalqın içində yaşayıram, övladlarım da. Heç yerdə işləməyə-İşləməyə, o övladlarım nə xarici ölkədə təhsil alıblar, nə də orada yaşayırlar. Hər halda Sərdar Cəlaloğlu bilməlidir ki, mən hara, nəyi deyirəm".

□ Cavanşir ABBASLI

Tehran görüşündən sonra Türkiyə yeni əməliyyatlara başlaya bilər

Analitik Engiz Özer: "Türkiyə ilə anlaşmanın əldə olunmasına gözləyirəm"

Avqustun 8 və 9-da İrənin paytaxtı Tehran şəhərində Türkiyə, Rusiya və İran XİN rəhbərlərinin görüşü planlaşdırılır. Rusiyanın Tehrandakı səfirliyinin binasında keçirilən konfransda hər 3 ölkənin hərbi ekspertləri iştirak edir. Mövzu isə Suriya münaqişəsidir.

Qeyd edək ki, bu formatda toplantı daha əvvəl Ankarada, Astanada keçirilsə də budəfəki toplantı ABŞ Konqresinin İran, Rusiya və Şimali Koreyaya qarşı sanksiya qanunu qəbul etməsindən sonra, eləcə də Suriyada proseslərin sürətlənməsi ilə eyni vaxta təsadüf edir.

Yeri gəlmişkən, artıq Rusiya mətbuatı sanksiyaların Rusiya və İran arasında hərbi əməkdaşlığın gücləndirəcəyini yazır. Bunun fonunda isə Rusiya baş nazirinin müavini Dmitriy Roqozin Therana səfər edərək İran müdafiə naziri Hüseyn Dehqanla görüşdü və əməkdaşlıq məsələlərini, ən önəmli isə Roqozinin birbaşa cavabdeh olduğu silah və texnika alınması mövzularını müzakirə etdilər. Roqozinin ofisindən bir mənbə isə mətbuata İran və Rusiyanın ABŞ sanksiyasından sonra iki ölkənin hərbi və texniki sahədə əməkdaşlığı gücləndirmək, eləcə də yeni silah anlaşmaları imzalamaya qərar verdiklərini deyib. Belə bir təqvimdə Suriyada son bir ildə fəaliyyətlərini koordinasiya edən və artıq hardasa mütəfiqlik münasibətlərinə malik olan Rusiya, Türkiyə və İran hərbi ekspertləri bir araya gəlir. Ehtimal olunur ki, Tehran toplantısı atəşkəs bölgələri, həmçinin terror qruplaşmalarının sıradan çıxarılması ilə bağlı yeni əməliyyatın planının razılaşdırılması üçün keçirilir. Maraqlıdır ki, Tehran toplantısından bir neçə gün əvvəl mediada Türkiyənin Suriya müxalifəti koalisiyasına maliyyə yardımını dayandırdığı haqda xəbərlər yayılıb.

Ankara-Moskva Analiz Mərkəzinin analitiki Engiz Özer deyir ki, Tehran toplantısında Türkiyənin əsas tələbi Afrin əməliyyatı üçün dəstək olacaqdır. Bununla bağlı Rusiya və İrəndən "məhdud və qısa müddətli" əməliyyat üçün razılıq alacaq: "Türkiyənin azad etdiyi əl-Bab və ordu göndərməyə hazırlaşdığı Afrin bölgələrində nə qədər qalacağı, daha sonra azad etdiyi bölgələrə hansı qrupların yerləşdirəcəyi hələlik müəmmaldır. Əməliyyat uğurlu olarsa, daha sonra o bölgənin Suriya ordu qüvvələrinə verilməsi mümkün deyil. Ancaq yaxın müddətdə Türkiyə ordusunun bölgədə qalması təhlükə yarada bilər".

Bu səbəbdən də E.Özere görə, Rusiya İldibdəki müxaliflərə yardımını dayandırması qarşılığında Türkiyənin Afrin əməliyyatına icazə verə bilər. Bu istiqamətdə hələlik məlum olmayan daha bir məsələ isə E.Özerin fikrincə, Afrin əməliyyatından sonra Türkiyə ordusunun İldibə irəliləməsi və ya bu iki əməliyyatın eyni zamanda baş verməsidir: "Bu qədər geniş bir ərazinin Türkiyənin təsir dairəsinə keçməsinə Rusiya və İrənin razı olacağını düşünmürəm. Nəticədə Tehranın İldibdəki müxaliflərin köçürülməsi planı və Afrin mövzusunda Türkiyə ilə anlaşmanın əldə olunmasına gözləyirəm".

Rusların Türkiyəni YPG ilə savaşağa həvələndirdiyini deyən ekspertin fikrincə, sonrakı etapda Türkiyəni "ən-Nusra" ilə savaşa cəlb etməyə çalışırlar. Bütün bunlar isə E.Özere görə Türkiyə üçün riskdir. Türkiyənin Hələb hökumətinə əlinə keçdikdən sonra müxaliflərə yardımları dayandırdığını xatırladan E.Özer deyir ki, əsas məsələ Ankaranın hansı qüvvələrə yardımını dayandırmasıdır: "Əgər qeyd olunan qrup İldib yaxınlığında yerləşən Azad Suriya Ordusudursa, o zaman Ankaraya Rusiya ilə müəyyən bir anlaşma çərçivəsində əməliyyat hazırlayacaq deməkdir. Bu mənada indi Türkiyə Tehrandakı İldib əməliyyatı mövzusunda Rusiya və İran, yəni həm də Bəşər Əsəd rejimindən "yaşıl işıq" gözləyir. İldib məsələsi Raqqadan daha qarışıqdır. Çünki İldibdə həm Əsəd rejimi, həm də kürdlərin əməliyyat başlatmaları mümkündür. Amerikalılar üçün də İldib xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Çünki İldib haqqında danışılan "kürd koridoru"nun mühüm nöqtəsidir. Tramp hakimiyyəti gələcəkdə Türkiyənin qurduğu əl-Bab xəttinin yarılmasına düşündür. Ancaq İldib Türkiyənin əlinə keçərsə, bütün kürd koridoru layihəsi batacaq. Lakin Amerika Ankaranın İldib əməliyyatına mane olmayacaq. Digər tərəfdən türklərin yorucu savaşa girməsini istəyə bilərlər. Bu mənada Tehrandakı əsas gündəm Rusiyanın nəyin qarşılığında bu əməliyyata icazə verməsi olacaqdır".

□ Kənan RÖVSƏNOĞLU

"Uşaqların hədəfə alınması Ermənistanın dövlət siyasətidir"

XİN: "Azərbaycanın atmalı olacağı addımların məsuliyyəti tam şəkildə Ermənistanın üzərinə düşür"

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) Mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev qoşunların təmas xətti və Ermənistan-Azərbaycan sərhədindəki vəziyyəti şərh edib. Musavat.com-un məlumatına görə, o deyib:

"Ermənistan silahlı qüvvələrinin qoşunların təmas xətti və Ermənistan-Azərbaycan sərhədi boyunca yaşayış məntəqələrini atəşə tutması və mülki insanları qəsdən hədəfə alması kimi əməllərinin nəticəsində 7 avqustda Tovuz rayonunun Qaralar kəndinin sakini 13 yaşlı Yusifov Ramin xəsarətlər alıb.

4 iyul tarixində isə Ermənistan silahlı qüvvələrinin Füzuli rayonunun Alxanlı kəndini ağır silahlardan hədəfli şəkildə və qəsdən atəşə tutması nəticəsində 51 yaşlı Allahverdiyeva Sahibə və onun 2 yaşlı nəvəsi Quliyeva Zəhra qətlə yetirildi, 52 yaşlı Quliyeva Sərvinaz isə ağır yaralandı.

Ermənistanın bu vəhşiliyinin, xüsusilə azyaşlı uşağı və qadınları hədəfə almasının beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən kəskin şəkildə pislənilməsinə baxmayaraq, Ermənistanın bu çirkin əməllərindən nəticə çıxarmayaraq 7 avqustda 13 yaşlı Yusifov Raminin yaralanması ilə

nəticələnən növbəti barbar əməli törətdi.

Mülki insanların, o cümlədən uşaqların hədəfə alınması və qətlə yetirilməsi məqsədi daşıyan qəddar əməllər Ermənistanın siyasi-hərbi rəhbərliyinin yürütdüyü dövlət terrorizm siyasətidir. 25 ildən artıq dövr ərzində Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı müharibə nəticəsində Ermənistan tərəfindən çoxsaylı hərbi cinayətlər, soyqırım və bəşəriyyət əleyhinə cinayət əməlləri törədilib. Xocalı soyqırımı bunun ən dəhşətli və qanlı nümunələrindən biridir.

2016-cı ilin aprelində Ermənistan rəhbərliyinin törətdiyi hərbi avantürə nəticəsində cəbhə xətti boyunca 34 mülki şəxs yaralandı, arasında uşaq olmaqla

6 nəfər həlak oldu. Mülki Azərbaycan əhalisinin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün Azərbaycan silahlı qüvvələri əks-həmlə tədbirləri həyata keçirdi, atəş məntəqələrini susdurdu və işğal altında olan bir sıra strateji məntəqələri işğaldan azad etdi.

Ermənistan Respublikasının yenilənmiş hərbi doktrinasında cəbhə xətti boyunca asimmetrik hücumların həyata keçirilməsi və bu xüsusda mülki insanların və obyektlərin hədəfə alınması artıq açıq şəkildə təsbit olunub. Ermənistan münasibətdə hökm sürən cəzasızlığın nəticəsidir ki, Ermənistanın hərbi rəhbərliyi mülki insanlar və mülki obyektlərin hədəfə alınmasından çəkinmədiklərini etiraf edən bəyanatlarla çıxış edirlər.

Ermənistanın Azərbaycan mülki əhalisinə və mülki obyektlərə birbaşa və qəsdən hücumları, beynəlxalq humanitar hüquq və insan haqlarının, xüsusilə 1949-cu il Cenevrə konvensiyaları və ona 1 sayılı Əlavə, həmçinin Uşaqların hüquqlarına və İnsan hüquqlarının müdafiəsi və fundamental azadlıqlara dair Konvensiyanın ciddi şəkildə pozulmasıdır. Müasir beynəlxalq hüquqa əsasən bu əməllərə görə bir dövlət olaraq Ermənistan Respublikası ilə bərabər, Ermənistanın siyasi-hərbi rəhbərliyində olan şəxslər də bilavasitə məsuliyyət daşıyırlar.

Ermənistanın Azərbaycan ərazilərinin işğalını davam etdirməsi və Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində mövcudluğu danışıqlar prosesinə ciddi maneədir, hərbi risklərin və gərginliyin yaranmasının əsas səbəbidir. İşğala əsaslanan qəbul edilməz və qeyri-davamlı status-kvonun dəyişdirilməsi üçün ilk növbədə Ermənistan qoşunlarının Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarılması təmin olunmalıdır.

26 iyul tarixində Xarici İşlər və Müdafiə Nazirlikləri Ermənistanın təmas xətti və Ermənistan-Azərbaycan sərhədi boyunca sistemli şəkildə atəşkəsi pozması, tərxiatlar törətməsi və qəsdən yaşayış məntəqələrini və mülki insanları hədəfə alması barədə Ermənistanla xəbərdarlıq məqsədi daşıyan birgə bəyanatla çıxış etdilər.

Bir daha bəyan edirik ki, Ermənistanın törətdiyi tərxiat və hücumların qarşısını almaq üçün Azərbaycanın atmalı olacağı addımların məsuliyyəti tam şəkildə Ermənistanın üzərinə düşür".

Sabunçu Rayon Məhkəməsində ləğv edilmiş MTN-in generalı Akif Çovdarov və digər 3 nəfərin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam edir. Hakim Həbin Həsənovun sədrliyi ilə keçirilən son qapalı proseslərdən birində general A.Çovdarov üzərinə həbs qoyulmuş əmlakları haqda ifadə verib. Həmin əmlakların uzun bir siyahısı əlimizdə var və həmin siyahıda aşağıdakı əmlaklar qeyd olunub:

- Nizami rayonu Naxçıvanski küçəsi 50 ünvanında yerləşən ticarət və xidmət sahəsindən (meyvə-tərəvəz bazarı) ibarət əmlak kompleksinin (dəyəri 8.100.000 manat), "Babək-94" müstəqil kiçik müəssisəsinin Bakı şəhəri Xətai rayonu M.Hadi və İ. Zülfiqarov küçələrinin arasında 2942 a məhəllədə yerləşən binasında (hazırda Xudu Məmmədov küçəsi 34) 89,8 kvadrat metr ölçüdə 100 nömrəli mənzilin (dəyəri 115.500 manat), Bakı şəhəri Binəqədi rayonu Biləcəri qəsəbəsində İbadət Çovdarovanın adına rəsmiləşmiş 560 kvadrat metr torpaq sahəsinin (dəyəri 95.000 manat), Bakı şəhəri Binəqədi rayonu Biləcəri qəsəbəsində Rövşən Qasimovun adına rəsmiləşmiş 0,06 hektar torpaq sahəsinin (dəyəri 300.000 manat), Bakı şəhəri Yasamal rayonu M. Xiyabani küçəsi 5-də yerləşən "Yeni Yasamal" mənzil-tikinti kooperativinin inşa etdiyi binanın 1-ci mərtəbəsindəki 250 kvadrat metr qeyri-yaşayış sahəsinin (dəyəri 231.500 manat), Bakı şəhəri Xətai rayonu M. Hadi küçəsi 2337-ci məhəllədə, "Yüksəliş-C" MTK tərəfindən inşa edilmiş binanın 147,4 kvadrat metr sahəyə malik 179 sayılı mənzilinin (dəyəri 125.000 manat), Akif Çovdarova məxsus, Bakı şəhəri Səbail rayonu Badamdar qəsəbəsi 1-ci yaşayış massivi 463 ünvanda yerləşən 0,0996 ha torpaq sahəsi və onun üzərindəki 531,60 kvadrat metr fərdi yaşayış evinin (dəyəri 1.655.000 manat), Bakı şəhəri Səbail rayonu Badamdar qəsəbəsi 1-ci yaşayış massivi 465 ünvanda yerləşən 0,07 ha torpaq sahəsi və onun üzərindəki 275,6 kvadrat metr fərdi yaşayış evinin (dəyəri 1.109.000 manat), Bakı şəhəri Səbail rayonu Badamdar qəsəbəsi 1-ci yaşayış massivi 465a ünvanda yerləşən 0,0665 hektar torpaq sahəsi və 275,6 kvadrat metr fərdi yaşayış evinin (dəyəri 1.145.000 manat), Bakı şəhəri Nəsimi rayonu Bülbül prospekti ev 65, mənzil 38-in (dəyəri 483.000 manat), Abşeron rayonunun Novxanı kəndində yerləşən 0,1073 ha torpaq sahəsinin (dəyəri 86.000 manat), Abşeron rayonunun Novxanı kəndində yerləşən 0,0886 ha torpaq sahəsinin (dəyəri 71.000 manat), Abşeron rayonu Novxanı kəndi Novxanı bağlar massivində yerləşən 1276 a nömrəli bağ evindəki 0,18 ha torpaq sahəsi və 222,31 kvadrat metr fərdi yaşayış evinin (dəyəri 808.000 manat), Abşeron rayonu Novxanı kəndindəki 0,11 ha torpaq sahəsi və

Akif Çovdarov

Akif Çovdarovun yağmaladığı mülkləri necə xilas etməli?

Qurban Məmmədov: "Prokurorluq orqanları həmin mülklərlə bağlı mülki məhkəməyə müraciət etməlidir"

onun üzərindəki 241,9 kvadrat metr bağ evinin (dəyəri 700.000 manat), Abşeron rayonu Saray kəndində yerləşən 0,15 ha torpaq sahəsinin (dəyəri 60.000 manat), Abşeron rayonu Saray kəndində yerləşən 0,6754 ha torpaq sahəsinin (dəyəri 203.000 manat), Abşeron rayonu Saray kəndində yerləşən 0,17 ha torpaq sahəsinin (dəyəri 59.500 manat), Xızı rayonunun Qızıllazma kəndində yerləşən 2 hektar torpaq sahəsinin (dəyəri 400.000 manat), Qəbələ rayonu Nohurqışlaq kəndində yerləşən 2 ədəd 0,075 hektar torpaq sahələrinin (hər birinin dəyəri 15.000 manat), Şamaxı rayonunun Nağaraxana kəndində yerləşən 0,13739 hektar torpaq sahəsi və onun üzərində yerləşən 250,1 kv.m, 264,6 kv.m, 250,1 kv.m. sahələrində 3 ədəd əsas tikili, 69,4 kv.m, 117,3 kv.m. sahələrində 2 ədəd köməkçi tikilinin (dəyəri 750.000 manat), Abşeron rayonunun Masazır kəndində 2,675 ha, 3,0 ha, 0,0275 ha, 0,3238 ha, 0,0828 ha, 3,12 ha, 0,0821 ha torpaq sahələrinin üzərində yerləşən tikililərin (dəyəri 4.310.000 manat), həmin ünvanda 0,2 hektar torpaq sahəsinin üzərində olan tikilinin (dəyəri 2.470.000 manat), Kürdəmir rayonunun Yeni Şıxımlı kəndində yerləşən 2,5 hektar torpaq sahəsinin (dəyəri 1.800 manat), Kürdəmir rayonunun Qurdabayram kəndində yerləşən 100 hektar torpaq sahəsinin (dəyəri 60.000 manat), Kürdəmir rayonunun Mollakənd kəndində yerləşən 69 ha torpaq sahəsində olan göllər, 106 kv.m, 24,8 kv.m, 318,3 kv.m, 28,8 kv.m, 16,7 kv.m, 96 kv.m, 28,8 kv.m. ümumi sahədən ibarət tikililər,

40,5 kv.m. tikintialtı sahəli təvərrə və 218,6 kv.m. tikintialtı sahəli hovuzun (dəyəri 646.000 manat), Kürdəmir şəhəri İrşəli yeri» adlanan ərazidə yerləşən 100 hektar torpaq sahəsinin üzərində yerləşən 93,1 kv.metr tikili, 24 min nar kolunun (dəyəri 208.600 manat), Bakı şəhəri Nəsimi rayonu Seyidzadə 16 b küçəsi ilə Cavadxan küçəsinin kəsişməsində yerləşən 23 kvadrat metr, 24,6 kvadrat metr, 18,60 kvadrat metr, 13,8 kvadrat metr, 16,0 kvadrat metrdən ibarət qarajların (dəyəri 96.000 manat), Bakı şəhəri Binəqədi rayonu 7-ci mikrorayon, Xarici dairəvi küçəsi 10 sayılı yaşayış binasının yanında yerləşən 4941 kvadrat metr sahəyə malik 6 mərtəbəli, zirzəmi və mansardlı binanın (dəyəri 3.178.000 manat), Bakı şəhəri Nəsimi rayonu Cavadxan küçəsi 62 nömrəli binanın yaxınlığında yerləşən zirzəmi, mansardlı 7 mərtəbəli qeyri-yaşayış binasının (dəyəri 4.500.000 manat), Bakı şəhəri Adil Məmmədov küçəsi 143, mənzil 142-nin (dəyəri 145.000 manat), Bakı şəhəri Mir Cəlal küçəsi 143, mənzil 145-in (dəyəri 115.000 manat) üzərinə həbslər qoyulub.

A.Çovdarovun üzərinə həbs qoyulmuş əmlaklarının ümumi dəyəri 32 milyon 256 min 900 manatdır.

O, məhkəmədəki çıxışında qeyd olunan əmlaklardan yalnız ikisinin - bir evin və bir bağ evinin ona məxsus olduğunu deyib. Bildirib ki, qalan əmlakların 99 faizi ona məxsus deyil, qohumlarındır.

Generalın bu ifadəsi iş üzrə zərərçəkənlərin ciddi narazılığı ilə qarşılanıb. Zərərçəkənlər təlaş içində onlara dəymiş ziya-

əmlaklar Daşınmaz Əmlakının Dövlət Reyestr Xidmətində Akif Çovdarovun adına rəsmiləşdirilməlidir. Sonradan isə həmin əmlaklar satışa çıxarılıb satılmalı və zərərçəkənlərə vurulan ziyan ödənməlidir. Bunu məhkəmədə sübut etmək çox asandır. Şəxsən mənə etibar namə verilsə məhkəmədə həmin əmlakların əslində kimə məxsus olduğunu sübut edə bilərəm".

Q.Məmmədov deyir ki, Azərbaycanda korrupsioner və rüşvətçor məmurların 99.9 faizi sənəd üzərində kasıb, heç bir əmlaka sahib olmayan şəxslərdir. Faktiki isə korrupsioner və rüşvətçor məmurların böyük

bərabər olmalıdır. Azərbaycanda isə belə deyil. Vətəndaş deyir ki, mənə əmlaklarımı əlimləndirilməlidir. Sonradan isə həmin əmlaklar satışa çıxarılıb satılmalı və zərərçəkənlərə vurulan ziyan ödənməlidir. Bunu məhkəmədə sübut etmək çox asandır. Şəxsən mənə etibar namə verilsə məhkəmədə həmin əmlakların əslində kimə məxsus olduğunu sübut edə bilərəm".

Q.Məmmədov deyir ki, Azərbaycanda korrupsioner və rüşvətçor məmurların 99.9 faizi sənəd üzərində kasıb, heç bir əmlaka sahib olmayan şəxslərdir. Faktiki isə korrupsioner və rüşvətçor məmurların böyük

Qurban Məmmədov

nın ödənməyəcəyini ehtimal edirlər.

Tanınmış vəkil Qurban Məmmədov deyir ki, zərərçəkənlərin narahatlığına əsas yoxdur:

"Bütün rüşvətçorlar, korrupsionerlər və haram yeməyə vərmiş adamlar öz adlarını əmlak saxlamırlar. Əmlakları sürücülərinin, qohumlarının, yaxın qonşularının adlarına rəsmiləşdirirlər. Buna malqarıçırma deyirlər. Bunu ona görə edirlər ki, gələcəkdə həbs olunsa oğurluqla, quldurluqla, haramçılıqla əldə etdikləri mal-mülk əllərindən çıxmasın. Amma belə halların qarşısını almaq üçün qanunlar var. Prokurorluq orqanları həmin mülklərlə bağlı mülki məhkəməyə müraciət etməlidir.

Qohumların, başqalarının adına olan bütün alqı-satqı müqavilələri Mülki Məcəllənin 340.2-ci maddəsinə əsasən etibarsız hesab olunması haqda qərar çıxarılmasına nail olunmalıdır. Yeni həmin əqdər yalançı olduğuna görə məhkəmə qaydasında etibarsız sayılmalıdır. Həmin qərarın əsasında çıxarışlar (kupça) ləğv olunmalıdır. Bundan sonra həmin

tanışalar belə haqlarını verməmək üçün min bir oyundan çıxırlar. Azərbaycanda 500 manatlıq dələduzluq edən 12 iş alıb həbsə gedir. 1 milyon dələduzluq edən isə azadlıqda sərbəst gəzir. Belə hallar vətəndaşlarda dövlətə inamsızlıq, gələcəyə ümidsizlik yaradır. Cənab prezidentin son qərarlarından biri də budur ki, iqtisadi cinayətlərdə zərər ödənilsə, zərəri vuran - yeni təqsirləndirilən cəzadan azad olunur. "MTN işi" ilə əlaqəli həbs olunan rabitə işçisi Beytulla Hüseyinov və digərləri vurduğu zərəri ödədilər. Amma məhkəmə onların hər birinə cəza təyin etdi, 10-12 il həbsə məhkum olundular. Sabah onlar kimi zərərçəkənlər tutulacaqları təqdirdə zərəri ödəyərmi? Əlbəttə ki, ödəməyəcəklər. Akif Çovdarov da görür ki, əmlaklarını versə, vurduğu ziyanı ödəsə belə azad olunmayacaq. Buna görə də deyir ki, əmlaklar mənim deyil".

Tanınmış vəkil deyir ki, iş üzrə zərərçəkənləri sona qədər mübarizə aparmağa səslədi: "Azərbaycan dövləti məhkəmə sisteminin özünü bazar adamı kimi aparmasına son qoymalıdır. Məhkəmələr bazar olmaqdan nəhayət ki, azad edilməlidirlər. Təsəvvür edin ki, hakim zərərçəkənə deyir ki, sən mənə haqq ver, ədalətini apar. Belə məhkəmə ola bilməz. Məhkəmələrdəki qanunsuzluqlara son qoyulmalı, rüşvət və korrupsiya aradan tamamilə qaldırılmalıdır. Zərərçəkənlərə isə sözüm budur ki, heç kimə haqq vermədən haqlarını tələb etsinlər, ölkə daxilində hüquqlarının bərpa olunmayacağı təqdirdə Avropa Məhkəməsinə üz tutsunlar".

Qonşuluqdakı "arxalı köpək"

Elsad PASASOY
epashasoy@yahoo.com

Erməni mətbuatında bir yazı gördüm, Türkiyə ərazilərinə iddialardan bəhs olunurdu. Xəstə qonşularımız Türkiyənin Muş, Van, Ani şəhərlərini "Qərbi Ermənistan" kimi təqdim edirlər. Bu bədbəxtlər unudurlar ki, əslində onların mövcud olduqları coğrafi məkan Qərbi Azərbaycandır, tarixi türk torpaqlarıdır. Ermənilər isə gərəşənlik etməkdənsə, cəhənnəm olub köhnə məskənlərinə - Dəclə və Fərat çaylarının arasına köç etsələr, tarixi ədalət bərpə olunar.

Ancaq kimə deyirsən? Bu xəstələr Azərbaycanın Ağdam şəhəri ərazisində arxeoloji qazıntılar aparıb burada "Tıqranakert" şəhərinin qalıqlarını "tapdıqlarını" iddia edəcək qədər həyasızdılar. Əslində bu, parakəndə fəaliyyət deyil, erməni kilsəsinin əsasını qoyduğu xəstə iddialardır, siyasi hakimiyyət də ona uyğun davranır, institutlar da eyni mövqeni paylaşır, şagirdlərə də "Böyük Ermənistan" iddialarını həzm etdirir, xəstə cəmiyyət yetişdirməkdə davam edirlər.

Bir ölkənin ki, konstitusiyasında qonşu ölkənin - Türkiyənin ərazisinə qarşı iddia əksini tapa, ondan hansı normal mövqə gözləyəsən? Xatırlayırınsız yaqın, Serj Sərkisyan bir neçə il əvvəl "Biz Qarabağı aldıq, Ağrının taleyini də gələcək nəsillər həll edəcək" deyər, sərsəm bir bəyanat vermişdi. Təsədüfi deyildi. Həm də bu, erməni diasporunun xoşun gəlmək üçün səsləndirilməmişdi. Sərkisyan Kremləki "ağa"sının da ürəyindən keçəni ifadə etmişdi.

Sergey Lavrov keçən ilin aprel döyüşlərindən sonra İrəvana gəlmişdi. Gəldi, ermənilərə ürək-dirək verəndən sonra telefonunu əlinə alıb ermənilərin ürəyini dağılayan Ağrı dağının fotosunu çəkdi. Bu da təsadüfi deyildi, Rusiyanın erməni əsilli baş diplomatının Türkiyəyə mesajı idi. Yəne də keçən ilin iyulunda Roma Papası Fransisk Ermənistanla gəldi, görüşlərdən sonra Ağrı dağına üz tutub göyərçin uçurdu. Tarixən böyük güclərin əlində "maşa"ya çevrilmiş ermənilərdən Türkiyəyə qarşı yenə də istifadə olunur, bu bədbəxtlər hələ yuxudadır...

Ara-sıra Gürcüstanın Cavaxetiya bölgəsinə də iddialar tirajlanır. Ermənistanla fürsət gəzirlər Gürcüstanın bu bölgəsinə də ələ keçirməyə. Hətta Abxaziyada da erməni əhali aktivləşib son vaxtlar. Bunlar ələ zənn edir ki, bölgədə ara qanşan kimi, yeni torpaqlar ələ keçirə biləcəklər. Odur ki, gah Türkiyə, gah Azərbaycan, gah da Gürcüstana qarşı ərazi iddialarını mediaya daşımaqla cəmiyyəti hazır saxlamaq istəyirlər. Amma görünən budur ki, erməni cəmiyyəti artıq bezib...

Son zamanlara qədər Ermənistanla "Əsgər anaları"nın aksiyaları olurdu, övladları Qarabağda öldürülənlər hakimiyyəti lənətləyir, bu soyqırma son qoymağı tələb edirdilər. Nəticə olmadı, qırğın davam etdi. Budur, artıq "Əsgər ataları" küçələrə çıxıb. İrəvanda dövlət qurumları qarşısına çıxan əsgər ataları övladlarının yad torpaqda məhv edilməsinə son verilməsini istəyib.

Ermənilərin nəslini ələ sərkisyanlar özləri kəsir - öz xəstə iddiaları, hakimiyyət hərisliyi ilə. İndi də çalışır ki, 2018-ci ildə baş nazir kürsüsünü ələ keçirsin. Deməli, erməni xalqının Qarabağ uğrunda, yad torpağı naminə qırılması davam edəcək. Ona görə də Sərkisyan danışıqlardan imtina yolunu seçib.

Dağlıq Qarabağdakı saxta rejimin "müdafiə ordusunun komandanı" Levon Mnatsakanyan qondarma respublikanın qondarma baş prokuroruna məktubunda vəziyyəti etiraf edib. Sitat: "İyul ayının əvvəlində Azərbaycanın Silahlı Qüvvələrinin Fizuli istiqamətində yerləşən Alıxanlı kəndində yerləşən hərbi hissədən həyata keçirdikləri raket atəşlərindən sonra, Dağlıq Qarabağ Respublikasının müdafiə ordusunun bir qrup hərbi qulluqçusu panikaya düşərək öz döyüş postlarını tərk edərək qaçıblar. Lakin onlara Kəlbəcər polis postundan keçmək nəsib olmayıb".

Vəziyyət beledir. Azərbaycanın hücumu keçməsi, torpaqları azad etməsi həm də Qarabağda ölmək istəməyən erməni hərbiçilərinin xilas demək olar. Ancaq nə Ermənistan hakimiyyəti, nə də onun havadarları təbii ki, Qarabağda qırılan və qırılacaq erməniləri xilas etmək niyyətində deyil. Elə buna görə də avqustun 7-də Tovuzda 13 yaşlı uşağı hədəfə aldılar. Alıxanlı qətlimindən sonra yenə də uşaq hədəf seçildi. Azərbaycanla döyüşəcək əsgər tapmayan düşmən ölkə savaşı iki dövlət sərhədinə çəkmək istəyir, Rusiya-Ermənistan hərbi birləşməsinə - əslində Rusiyayı - müharibəyə cəlb etmək üçün. Elə Türkiyəyə qarşı "Qərbi Ermənistan" iddialarının da arxasında Rusiya amili dayanır. "Arxalı köpək" misalı...

Avqustun 8-də Rusiya prezidenti Vladimir Putinin reallaşan Abxaziya səfəri dünya gündəminin mövzularından birinə çevrilib. Qəzet çapa gedərkən səfər barədə dolğun məlumatlar olmadığından, geniş bilgi verə bilmədik.

Səfərin Rusiya-Gürcüstan arasında 9 il öncə baş verən və Abxaziya ilə Cənubi Osetiyanın işğalı ilə nəticələnən "5 günlük" müharibənin başlamasının ildönümünə təsadüf etməsi müzakirələri daha da qızıqdırdı. Putinin səfəri həmçinin ötən həftə ABŞ-ın vitse-prezidenti Maykl Pensin Tiflisdə olması və oradan Rusiyaya meydan oxumasından sonra, NATO təlimlərinin Gürcüstanda keçirildiyi günlərə təsadüf etdi.

Siyasi şərhçilər bu səfəri Rusiyanın Amerika başda olmaqla Qərb ölkələri qarşısında növbəti dirsək göstərməsi kimi qələmə verirlər. Putinin Amerikanın separatçı rejim kimi tanıdığı Abxaziya səfərinin Rusiya-Qərb münasibətlərini daha da kəskinləşdirəcəyi, vəziyyətin dünya və region üçün təhlükəli bir hədəfə çatacağı vurğulanır. Azərbaycan üçün də bu səfərin bir signal olduğu dilə gətirilir.

Deputat, politoloq Elman Nəsirov Putinin Abxaziya səfərinin düşünülmüş şəkildə reallaşdığı qənaətdədir: "Bu səfərin anonsu öncədən verilməmişdi. Hesab edirəm ki, səfərin avqustun 8-də baş tutması təsadüfi deyil. "5 günlük" müharibənin başladığı gündə səfərin reallaşması düşünülmüş bir addımdır. Eyni zamanda səfərin Qərb ölkələrinin, Birləşmiş Ştatların Rusiyaya qarşı kəskinləşən sanksiyalar fonunda baş verməsi daha çox suallar doğurur. ABŞ Senatında Rusiyaya qarşı sanksiyalara 100 senatorun 97-si dərhal səs verdi. Bu da təxminən bütün senatorlar deməkdir. ABŞ prezidenti də həmin sənədi dərhal imzaladı. Təsəvvür edin ki, Donald Tramp lap 8 il prezident olsa belə, ondan sonra gələn yeni prezidentin də qəbul edilən bu sənədi ləğv etmək imkanları olduqca məhdud olacaq. Burada söhbət Rusiya-ABŞ münasibətlərinin onilliklərlə korlanmasından gedir. Çünki prezident o sənədi imzaladıq-

Putin Qərbi bu dəfə Abxaziyadan "vurdu"

Kreml rəhbərinin separatçı bölgəyə səfəri münasibətləri pik həddə çatdırdı

Elman Nəsirov: "Putinin Abxaziyaya səfəri ABŞ-a qarşı sərt cavab kimi dəyərləndirilə bilər, münasibətlər çox gərgin mərhələyə keçir..."

dan sonra onun ləğvi üçün müharibə" dövrünün təkrarlandığı barədə mülahizələr səslənməkdədir. İndiki halda Putinin Abxaziyaya səfəri həm də ABŞ-a qarşı sərt cavab kimi dəyərləndirilə bilər. ABŞ Abxaziya və Cənubi Osetiyadakı hakimiyyəti separatçı rejimlər kimi tanıyır. Amma Amerikanın separatçı rejimlər kimi tanıdığı yerə Putin səfər edir. Xüsusilə, ABŞ-ın vitse-prezidenti Maykl Pensin Gürcüstana məlum səfəri və həmin səfər zamanı Rusiya ilə bağlı çox kəskin ifadələr işlətməsinin özü də onu göstərir ki, Vaşinqton-Moskva münasibətləri çox gərgin mərhələyə qədəm qoyub. Bunu Rusiya-

dan sonra onun ləğvi üçün müharibə" dövrünün təkrarlandığı barədə mülahizələr səslənməkdədir. İndiki halda Putinin Abxaziyaya səfəri həm də ABŞ-a qarşı sərt cavab kimi dəyərləndirilə bilər.

ABŞ Abxaziya və Cənubi Osetiyadakı hakimiyyəti separatçı rejimlər kimi tanıyır. Amma Amerikanın separatçı rejimlər kimi tanıdığı yerə Putin səfər edir. Xüsusilə, ABŞ-ın vitse-prezidenti Maykl Pensin Gürcüstana məlum səfəri və həmin səfər zamanı Rusiya ilə bağlı çox kəskin ifadələr işlətməsinin özü də onu göstərir ki, Vaşinqton-Moskva münasibətləri çox gərgin mərhələyə qədəm qoyub. Bunu Rusiya-

nın baş naziri Dmitri Medvedev "ticarət müharibəsi" kimi dəyərləndirdi. Buna başqa cür də ad vermək mümkün deyil. Bu müharibədən başqa cürü real müharibə olar. Burada da söhbət iki nüvə dövlətindən gedir. Bu baxımdan bu iki ölkə arasındakı "ticarət müharibəsi"ndən başqa müharibə artıq qlobal fəlakət deməkdir. Mümkün olan "ticarət müharibəsi"dir ki, bunu da Amerika başda olmaqla Qərb dövlətləri

Rusiyaya qarşı aparılır. Bu reallıqda təbii ki, regiondakı təhlükəsizlik məsələləri daha böyük aktualıq kəsb etməyə başlayır".

Politoloq Azərbaycanın yürütdüyü hazırkı siyasətin ən doğru yol olduğunu da qeyd etdi: "Burada Azərbaycanın maraqları bizi ən çox düşündürür. Cənab prezidentin yürütdüyü balanslı siyasət bu günün reallıqlarına tam adekvat cavab verir. Hazırda Azərbaycan Rusiya ilə münasibətlərini inkişaf etdirir. Bu inkişaf heç bir halda ABŞ əleyhinə deyil. Eyni zamanda Azərbaycan Qərb ölkələri ilə də çox sıx münasibətlərə malikdir. Strateji tərəfdaşlıq münasibətlərimiz var, həm ABŞ, həm də Rusiya ilə. Azərbaycanın yeritdiyi bu siyasət ən düzgün siyasətdir. Məhz bu siyasət nəticəsində xatırlayırınsızsa, Rusiya və ABŞ-ın qərargah rəislərinin görüşü Bakıda keçirilmişdi. Bu Azərbaycanın apardığı məntiqli, balanslı, çevik siyasətdən irəli gələn addım olmuşdu. İndiki halda Rusiya və Qərbin münasibətlərinin gərginləşməsi fonunda Azərbaycan özünün ənənəvi siyasətinə sadıqdır. Bu siyasət Rusiya-ABŞ arasındakı gərgin münasibətlərin bizi mənfi təsirlərinin qarşısını almaq üçün aparılan ən doğru siyasətdir".

□ **Cavansir ABBASLI**

Ziya Məmmədov ölkədən gedib?

Kəçmiş nazir Ziya Məmmədovun ölkəni tərk etməsi barədə informasiya yayılıb. O da bildirilib ki, eks-nazir ölkəni həmişəlik tərk etmək qərarına gəlib. Modern.az saytı məsələni dəqiqləşdirmək üçün keçmiş nazirin qardaşı Elton Məmmədovla əlaqə saxlayıb. Eks-deputat xəbərə sərt cavab verib. O, deyib ki, xəbər həqiqəti əks etdirmir: "Ölkəni də, vətəni də şərəfsizlər tərk edər! Ziya Məmmədov ölkəsinə, vətəninə niyə tərk etməlidir ki?"

Sabiq deputat Elton Məmmədov mətbuatın Ziya Məmmədovla bağlı ona sual ünvanlamasını yaxşı qarşılamadığını da deyib: "Dəfə Məmmədovla bağlı ona sual

Elton Məmmədov

Ziya Məmmədov

yəndələrinə demişəm ki, mənəmlə bağlı nə sualınız varsa, cavablandırmağa ha-

zıram. Amma Ziya Məmmədovla bağlı mənə sual verməyin!"

YAP-ın icra katibinin müavini, deputat, Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov "Yeni Müsavat"a müsahibə verib. Hakim partiyanın rəhbərliyinə daxil olan müsahibimizlə "Qaçqınkom" sədrinin nəvəsinin törətdiyi avtoqəzadan başlamış, 2018-ci il seçkilərinə qədər bir sıra məsələlərdən danışdıq.

- *Siyavuş bəy, bir ara mətbuatda görünmədiniz. Yəqin istirahətdəydiniz, eləmi?*

- Yox, istirahətə getməmişdim. Uşağın təhsili, yay məktəbi ilə bağlı bir-iki məsələ var idi, onunla məşğul idim. Həm dil kursları, həm sərbəst yaşaması ilə əlaqədar indidən hazırlıq işləri görürük ki, öyrənsin, uyğunlaşsın ki, gələcəkdə təhsilini artırmaq istəsə, əlavə təhsil almaq istəsə, tam hazırlıqlı olsun.

- *Övladınızın neçə yaş var?*

- 15 yaş var, indidən bu işlərə başlayırıq ki, sonrakı illərdə çətinlik çəkməsin.

- *Bəs, yay tətili?*

- Mən tətillə çıxanda da Naxçıvana gedirəm. Ən yaxşı tətillə ordadır.

- *Siyavuş bəy, "Qaçqınkom"un sədri Əli Həsənovun nəvəsinin törətdiyi avtoqəza böyük rezonansa səbəb oldu. Hakim partiya deputatı hamkarınız Aydın Mirzəzadənin şərhini oxudum, amma deyərsən, digər açıqlama olmadı. Siz partiya rəhbərliyində təmsil olunan şəxs kimi bu barədə nə deyə bilərsiniz?*

- Bu, hüquq-mühafizə orqanlarının səlahiyyətlərinə aid məsələdir. Ona görə də bunun partiya heç bir aidiyyəti yoxdur.

- *Razılaşmaq olar. Amma eyni zamanda cənab Əli Həsənov YAP sədrinin müavini...*

- Təbii. Amma bunun partiya heç bir aidiyyəti yoxdur.

- *Bəs, hazırda hakim partiyanın gündəliyindəki əsas məsələ nədir?*

- Biz partiyanın konfranslarını keçiririk. Rayon təşkilatlarında tədbirlər keçirir, ilk təşkilatlarla əlaqələr məsələsini həll edirik, partiyanın maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi ilə məşğul oluruq. Həmçinin gələcəkdə keçiriləcək seçkilərlə əlaqədar kadr bazasının formalaşdırılması ilə məşğul oluruq. 5 mindən artıq məntəqələr mövcuddur ki, bunlarda müşahidəçilər, məşvərətçi səs hüququ üzvləri təyin edəndə bu, 10 mindən artıq şəxs edir. Həmçinin imza toplaya biləcək şəxslər var. Yeni dünya praktikasına uyğun olaraq biz seçkilərə hazırlığı qabaqcadan başlayırıq. Birinci növbədə partiya təşkilatının sıralarına baxırıq. Artıq 84 təşkilatdan 63-də konfrans keçirilib, qalan 21-də də keçiriləcək. Bu ilin sonuna qədər yekunlaşdırılmağa çalışacağıq. Partiyamızın yaranmasının 25 illik yubileyi gəlir, bununla bağlı bir sıra silsilə tədbirlərimiz keçiriləcək. Həmçinin layihələ-

rin, proqramların hazırlanması, rayon təşkilatlarının qərar-gahları, maddi-texniki bazası, orada çalışan işçilərin təkmilləşdirilməsi, kursların artırılması, əlaqələrin genişləndirilməsi, rayon təşkilatlarının İdarə Heyətində hesabatların təqdim edilməsi, Qadınlar Şurası, Gənclər Birliyinin işinin aktivləşdirilməsi, sosial şəbə-

tizam Komissiyasının sədri olarkən çəkdiyiniz əziyyətlər boşuna gedib, bəzi deputatlar yenə də öz ampulasından dadır, hətta spikerin xəbərdarlıqlarına, prezidentin deputatların etik davranış kodeksini imzalamasına baxmayaraq...

- Bir şeyi deyə bilərəm, mən İntizam Komissiyasına elə sədrlik etmişəm ki, heç kə-

siyasi ab-hava olduğundan seçki ili bütün dünyada digər illərdən daha "isti" keçir.

- *Vaxtaşırı Azərbaycanın keçmiş məmurları, yaxud oliqarxlarla bağlı xəbərlər yayılır. Rusiyanın dəstəklədiyi sürpriz namizəd ortaya çıxma bilərmə?*

- İnanmıram. Rusiya ilə Azərbaycanın münasibətləri, prezidentlər, dövlət və xalqlar

bətlərin üstünə kölgə salmaq istəyir. Ona görə də dezinformasiya yayır, müxtəlif məqalələr dərc edir, yaxud televiziya verilişlərində qərəzli fikirlər söyləyirlər. O cümlədən Rusiyanın ayrı-ayrı dövlət strukturlarında kifayət qədər ermənilər yerləşib, telekanal və mətbuat orqanlarında ermənilər fəaliyyət göstərir, dolayısı ilə Azer-

arasını korlamaq imkanında deyillər. Həm də ki, seçkidə xalqın rəyi əsasdır, qalan məsələlərin mənası yoxdur. Bu gün Azərbaycan prezidentinin gördüyü işlər, atdığı addımlar, sosial layihələrin həyata keçirilməsi, kənd təsərrüfatının inkişafı ilə əlaqədar qərarları və digər hadisələr ictimaiyyət tərəfindən bütövlükdə dəstəklə-

"Mənim səlahiyyətimə daxil olan məsciddir, molladır, qəbiristanlıqdır"

Siyavuş Novruzov: "Hüquq-mühafizə orqanları araşdırıb öz sözlərini deyəcək, qərarını verəcək"

"Rusiyanın dəstəklədiyi sürpriz namizədin ortaya çıxacağına inanmıram"

kələr və partiya heyəti ilə bağlı zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə məşğuluq. Gələcəkdə isə inşallah bütün fəaliyyətimiz seçki istiqamətində olacaq.

- *Hələ ki partiyanın seçkilərdəki namizədi ilə bağlı konkret qərarınız yoxdur, eləmi?*

- Yox, bu, partiyanın qurultayında müəyyənləşdirilir. Partiyanın qurultayının da çağırılması sədrin və yaxud Siyasi Şuranın qərarı ilə həyata keçirilir.

- *Qurultay bu il baş tutacaq, yoxsa 2018-ci ilə qalacaq?*

- İlin axırına qədər konfranslar qurtarmalıdır. Çünki nümayəndələr konfranslarda seçilir. Bu proses başa çatdıqdan sonra artıq qurultay haqqında fikirleşmək olar.

- *Deputat hamkarınız Astan Şahverdiyev son açıqlamaları ilə yenə də diqqəti özünə cəlb elədi və buna görə hətta İntizam Komissiyasının sədri Ağacan Abıyevi qəzəbləndirdi. Siz vaxtilə İntizam Komissiyasının sədri olmusunuz. Nəca bilirsiniz, niyə bəzi deputatlar qalmaqallı çıxışlarla gündəmdə qalmağa bu qədər həvəslidirlər?*

- Bununla bağlı İntizam Komissiyası məşğul olur, onların səlahiyyətindədir. Vaxtilə mən bu komissiyanın sədri idim, amma indi İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədriyəm. Ona görə də mənim səlahiyyətimə daxil olan məsciddir, molladır, qəbiristanlıqdır...(gülür) O mövzularla bağlı nə maraqlandırsa, buyura bilersiniz.

- *Amma belə görünür ki, İn-*

sin işi bu komissiyaya düşməyib.

- *Çox humanist olmuşunuz...*

- Yox, o qədər ciddi olmuşam ki, çalışıblar mənə işləri düşməsin (gülür).

- *Molla, məsciddən söz düşmüşkən, siz bir neçə dəfə demişdiniz ki, bu sahədə qanunvericiliyə təkliflər olacaq. Bu sahədə vəziyyət necədir?*

- İş gedir. Qəbiristanlıqlarla bağlı artıq proses tam təkmilləşib. Yəqin ki, nümunəvi qəbiristanlıqların yaranması və idarə olunması barədə Nazirlər Kabinetinin qərarı olacaq. Bütün instansiyalardan artıq rəy alınıb, tam hazır vəziyyətdədir. Ola bilsin ki, qanun şəklində olsun. Hələ ki məsələ müzakirədedir, inşallah sentyabrda ortaya çıxar.

Siyasi partiyalar, o cümlədən QHT-lərlə bağlı təkliflər gündəlikdədir.

- *Söhbət qanunların sərtləşdirilməsindən gedir?*

- Təkmilləşdirmədən, şəffaflığın təmin olunmasından. Maliyyə məsələsi, maliyyə dövrüyyəsi bu gün dünyada hər kəsi maraqlandırır. Çünki terrorizmin, ekstremizmin maliyyələşməsi kimi məsələlər qanunla qadağan olunur. Siyasi partiyaların maliyyələşməsi də qanunla tənzimlənir. Burada da şəffaflıq önəmli məsələdir ki, hər bir təşkilatın maliyyə mənbələri məlum olsun və onun məsrəfləri müəyyənləşsin.

- *2018-ci prezident seçkisi ilindən gözləntiləriniz nədir?*

- Təbii ki, hər bir seçki ili qaynar keçir. Siyasi debatlar,

arasındakı münasibətlər normaldır. Ara qızırdırmaq istəyən, erməni "barmağı" olan qüvvələr var ki, indiki münasi-

baycan və Türkiyəyə qarşı fikirlər söyləyir, ictimaiyyəti çaşdırmaq istəyir. Belələri təbii ki, olacaq, amma onlar iki dövlət

nir. Xalqın dəstəyi olan yerdə digər kənar qüvvələrin heç bir rolu ola bilməz.

- *Söhbətin əvvəlində dediniz ki, bu məsələyə qarışmırsınız. Amma bu da var ki, ayrı-ayrı məmurlar öz hərəkətləri ilə prezidentin gördüyü işlərə xələl gətirirlər.*

- Bunlar hamısı hüquq-mühafizə orqanlarının işidir, onlar araşdırıb öz sözlərini deyəcəklər, qərarlarını verəcəklər. Bu məsələnin mənim sahəmə - istər partiya baxımından, istərsə də Milli Məclisdəki fəaliyyət baxımından - heç bir aidiyyəti yoxdur.

- *Belə yanaşmalar da var ki, bu hadisədən sonra həmin məmur xalqın qarşısına çıxıb üzr istəməli və postunu təhvil verməli idi.*

- Yəne deyirəm, mən bu məsələyə qarışmıram.

□ **Elşad PAŞASOY**

Əli Həsənovun nəvəsi məhkəmədə: "Peşmanam"

Baş nazirin müavini Əli Həsənovun nəvəsi Nail Allahverdiyev barəsində həbs qətimkan tədbiri Xətai Rayon Məhkəməsində seçilib. Bu barədə APA-ya təqsirləndirilən şəxsin vəkilisi Sevdiaq Bayramov məlumat verib.

Vəkilin sözlərinə görə, hakim İbrahimlinin sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə iclasında təqsirləndirilən N.Allahverdiyev özü də iştirak edib. S.Bayramov həmçinin, müvəkkilinin baş vermiş hadisədən peşmançılıq hissi keçirdiyini, apelyasiya şikayətinin verilməsi ilə bağlı işə hələlik qərar vermədiklərini qeyd edib.

Xatırladaq ki, N.Allahverdiyev bu il avqustun 3-də saat 21 radələrində paytaxtın Nərimanov rayonu ərazisində "Mercedes-Gelande-

Nail Allahverdiyev

wagen" markalı avtomobillə iki nəfərin ölümü və iki nəfərin müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri alması ilə nəticələnən ağır yol-nəqliyyat hadisəsi törədib. Faktla əlaqədar Cinayət Məcəlləsinin 263.3-cü (yol hərəkəti qaydalarını pozma - iki və daha artıq şəxsin ölümünə səbəb

olduqda) və 264-cü (Yol-nəqliyyat hadisəsi yerindən qaçma) maddələri ilə cinayət işi başlanıb. Bakı şəhər sakini, 1994-cü il təvəllüdü Nail Elman oğlu Allahverdiyev barəsində məhkəmənin qərarı ilə 4 ay müddətinə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Circiramalara qarşı haqsızlıq

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

Bir az qabaq bəzi abituriyentlər universitetə qəbulda yüksək bal toplasalar da ödənişli ixtisaslara düşmüşdülər, deyirdilər oxumaq üçün pul verməyə imkanımız yoxdur, yaqın sentyabrda heç məktəbə getməyəcəyik. O zaman müdrik zəhmətkeşlərimiz də varlı adamlarımıza məsləhət görürdülər, müsahibələr verir, status yazır, ən az imkanı çatan isə qaranlıq küçədə-dalanda, yaxınlıqda hüquq-mühafizə orqanı əməkdaşı olmadığına əmin olandan sonra öz-özünə donquldanırdı, deyirdilər kaş bu varlılar hərəsi 5-10 imkansız tələbəni oxudaydı. Guya beləcə millətin gələcəyinə investisiya qoyular, dövlətimiz inkişaf edər, həmin bu varlı məmurlar üçün də yaxşı olarmış.

Gülməli söhbətlər idi. Bir az da şit idi. Şəxsən mən uşaq vaxtı baxdığım "Komediyalar aləminə səyahət" televiziya verilişini xatırladım. Əslində o verilişdə gülməli heç zad olmurdu, ağıllı süljetlərə camaat oturub baxırdı, güldürdü. Alternativimiz yox idi. Neyləmək olardı. İndi də "Bozbaş Pikçers" verilişi var imiş, ona gülənlər saysızdır. Mən bir dəfə güclə özümü məcbur eləyib bunun 5 dəqiqəsinə baxdım, millətimizdən nə qədər uzaq düşdüyümü, yadlaşdığımı, hətta manqurta döndüyümü anladım. Əgər millət bu səviyyəsizliyə və bambılığa gülsə, mən gülə bilmirəm, demək mən yadam. Mənəvi albinosluq da demək mümkündür. Ayrı cür ola bilməz. Yaxşı bir "Gələcəyə" maşını olsa özümü altına atardım. Bu cür yaşamağın bəlkə də heç bir mənası yoxdur.

Mənə, ümumiyyətlə, ciddi məsələdir. Örnək üçün, biz məmurlara nəfslərinə hakim olmağı, uşaqlarına, nəvələrinə düzgün tərbiyə verməyi, nə bilim, humanizmi, vətənpərvərliyi-zadı məsləhət görə bilərik. Ancaq onlar bunu başa düşürmü? Onlar üçün bu anlayışlar tamam başqa dünyanın, başqa ölçü sistemlərinin detallarıdır. Bu yaxında köhnə dostum, riyaziyyatçı, Türkiyədə uzun illər dərs demiş İsmixan Yusuf özünün bir kitabını mənə bağışlamışdı. Kitabda riyaziyyatın, fizikanın, elmin populyarlaşması üçün bölmələr vardı, bir də İsmixan müəllim heyvanların həyatından müşahidə elədiyi maraqlı əhvalatları yazmışdı. Bax, mən kitabı oxuyanda (deyilənə görə burada "bax" sözündən sonra vergül qoymaq lazım deyilmiş, çünki bax sözü ədat imiş; guya mənə ədat çox lazımdır elə, nəse çox ədəbaz söhbətdir) gördüm riyaziyyata aid, içində çoxlu rəqəmlər olan bölməni anlamıram. Ancaq heyvanlar haqda olanları çox yaxşı anlayıram. Çünki o məşhur lətifədə deyilən kimi, "hərənin öz kruqu vardır". Riyaziyyatı qoy getsin Qriqori Perelman oxusun, lap elə Məzahir Pənahovla Elman Rüstəmov öyrənsin. Biz heyvanların içində yaşayırıq, heyvanların həyatını da öyrənməliyik.

Misal üçün, mən İsmixan müəllimin kitabından circirama haqda bir dəhşətli həqiqəti öyrəndim. Sən demə biz uzun illərdir bu böcəyə qarşı ədalətsizlik edirmişik. (Bəlkə də Milli Şuranın sədri Rüstəm İbrahimbəyov bu ədalətsizliyə görə prezident qoya bilməmişdik). Ortada "Circirama və qarışqa" adlı bir təmsil vardır. Rus şairi Krlöv yazıbdir. Əslində süljeti fransız Lafontendən çırpışdırıbdır, o isə Ezopdan, Ezop allah bilir kimdən... Maraqlıdır ki, Ezopun vaxtında qarışqa ilə dialoqu bir böcək aparır, konkret circirama söhbəti yoxdur. Lafonten isə bunu rusların "tsikada", Anadolu türklərinin "austos böcəyi" adlandırdığı başqa böcəklə təsvir edib. Bu böcək isə circirama deyil. Açıq heç bilmirəm o milçəyə və eşşəkərisinə oxşar böcək bizim dilde necə adlanır. Krlövda isə circiramadır.

Uzun sözün qısası, İsmixan müəllim kitabında yazıb ki, əslində circiramının qışda qarışqadan yemək istəmək imkanı təbiətə yoxdur, çünki circiramının ömrü elə 3-4 aylıq yay boyuncadır. Həm də circirama çox xeyirli həşəratdır, zərərli cücüləri qırır, kənd təsərrüfatına, insanlara, elə o axmaq qarışqanın özünə də böyük kömək edirmiş! Necə? Ölərkən. Sən demə circirama ömrünü bitirəndə qarışqalar xeyli müddət onun cəsədiylə dolanırmış.

Bizə isə təbliğat gəliblər ki, mahnı oxuma, yoxsa qışda aq qalarsan.

İşğalçı ölkə iki global gücün mənəşində

Ötən saylarımızda yazdığımız kimi, Rusiyanın ABŞ tərəfindən yeni və daha sət sanksiyalarla sıxışdırılmağa başlaması Ermənistanı da təlaşlandırmışdır. Doğrudur, sanksiyalar birbaşa İrəvana qarşı yönəlməyib. Ancaq bu, zahirdə belə görünür, gerçəkdə isə əlbəttə ki, Ermənistan de-fakto Rusiyanın bir subyekti, daha dəqiqi, vassalı və hərbi forpostu olduğundan, ən azı, 2047-ci ilədək onun ayağından asıldığını, nəticələrə işğalçı ölkə də şəriək olmaq zorunda qalacaq.

"Qarabağ məsələsi Azərbaycan üçün keçilməz "qırmızı xətt", dost-düşmən təsnifatı üçün ən güclü testdir. Torpaqlarımızın işğalını tanımayan, Ermənistanı işğalçı saymayan bir dövlət Azərbaycanın dostu, müttəfiqi, tərəfdaşı ola bilməz" (Çərçivə)

Hərçənd, bəzi ifrat nikbin erməni ekspertləri yeni vəziyyəti Ermənistan üçün bir şans, fürsət kimi də qiymətləndirirlər - siyasi oriyentasiyanı Qərbe dəyişmək baxımından təbii ki. Fəqət bu, mümkündürmü? Kreml ermənilərə izn verəmi ki, heç nə olmayıbmiş kimi, onlar Rusiyanı atıb Qərbe - ABŞ-a, Avropaya üz tutsunlar, sığinsınlar, tutaq ki, təhlükəsizlik çetirini KTMT-dən NATO-ya dəyişsinlər?

Şübhəsiz ki, yox. Qərbyönlü seçimini hətta Azərbaycan eləse belə, - hərçənd, rəsmi Bakının buna imkanları qat-qat böyükdür, - Rusiya sarıdan Azərbaycan üçün müəyyən neqativ nəticələr ortaya çıxa bilər, nəinki bütünlüklə Kremlin nəzarətində olan, hərbi cəhətdə də, iqtisadi cəhətdə Rusiyadan tam asılı olan Ermənistan üçün.

Bu xüsusda Rusiyanın apancı iqtisadçılarından biri, publisist, iqtisadi elmlər üzrə professor Nikita Kriçevskinin Kremlə qarşı ABŞ sanksiyalarının sətəşdirilməsi haqda qanunun region ölkələrinə - Azərbaycana və Ermənistanla təsirindən danışarkən söylədiyi bir fikir diqqət çəkməyə bilmir. O, deyib ki, bu sanksiyalar Azərbaycana heç cür təsir etməyəcək, çünki Azərbaycan özünü dolandırmaq iqtidarındadır və neft-qaz sektorundan savayı, digər inkişaf etmiş sənaye sahələrinə də malikdir. Amma Ermənistan?

"O ki qaldı Ermənistanla, anlamaq lazımdır ki, Rusiya bu ölkənin donorudur. Heç hərbi-siyasi amili - Ermənistanla Rusiyanın hərbi bazasının mövcudluğunu nəzərə al-

ABŞ-dan Ermənistanla hədə kimi ismarış: "Donorunu dəyişməsən!.."

İrəvan üçün dilemma: təcavüzkar Kremlə "badalaq" gəlib Vaşinqtonu seçə biləmi; **amerikalı tanınmış politoloq:** "ABŞ zaman keçdikcə Ermənistanla işğalçı Rusiyanın müttəfiqi kimi baxmağa başlayacaq" - Bakı üçün nikbin gözlənti...

****
 mıram. Rusiyanın Ermənistanla yardım imkanları kifayət qədər azalacaq", - deyə iqtisadçı ermənilərə bəd müjdə verib.

****
 Məsələ də elə bunda - Rusiyanın işğalçı ölkə üçün donor rolunda çıxış etməsindədir. Özü də bu, təkə iqtisadi-maliyyə donorluğu deyil, daha önəmli - siyasi və təhlükəsizlik donorluğudur. Yeni Rusiya bütünlükdə Ermənistan adlı qondarma dövlətin əsas varlıq qarantı və sponsorudur.

Həm bilirdi ki, köçürülmə ermənilərdən ibarət olan bu saxta dövləti Qafqazda məhz ruslar yaradıb - təbii ki, öz maraqlarını nəzərə alaraq. Rusiya olmazsa, Ermənistan adlı dövlətin olan-qalan müstəqilliyi də böyük sual altına düşəcək. Çünki Türkiyə və Azərbaycan kimi böyük qonşular var və Ermənistan tarixi türk torpaqlarında təşəkkül tapıb.

Müxtəsəri, Ermənistanın Rusiyadan asılılığı yaxın tarixdən gələn bir asılılıqdır, köklü asılılıqdır. Adı asılılıq deyil ki, onu ermənilər indi Rusiyaya qarşı sanksiyalar tətbiq olunacaq deyə, asanca qıra, ləğv edə bilələr.

****
 Amerikalı ekspertlər də Vaşinqtonun yeni sanksiyaları Ermənistanla yaxşı bir perspektiv, xoş gələcək vəd eləmişlər.

"ABŞ-ın vitse-prezidenti Mayk Pens Estoniya, Gürcüstan və Monteneqroya səfərləri çərçivəsində həmin ölkələrə ABŞ prezidenti Donald Trampın "Rusiya təcavüzünə qarşı sizi qorumağa hazırıq" mesajını çatdırıb". Bunu tanınmış amerikalı analitik, vaxtilə Qarabağ məsələsinin həlli üçün "ərazi mübadiləsi" variantını təklif eləmiş Pol Qobl deyib və əlavə edib ki, bu mesaj eyni zamanda İrəvana verilmiş bir xəbərdarlıqdır.

Politoloqun sözlərinə görə, yeni sanksiyalar Rusiyanın təşkil etdiyi layihələrdə iştirak edən istənilən ölkəni cəzalandırmağa imkan verəcək. "ABŞ zaman keçdikcə İrəvana tez-tez Rusiya-Ermənistan münasibətləri və Rusiya təcavüzü prizmasından baxmağa başlayacaq. Əgər Ermənistan Rusiyanı müdafiə etsə, onda çətin ki, ABŞ-la münasibətləri inkişaf etsin" - Qobl bildirib.

****
 Doğrudur, hələ ki Birləşmiş Ştatlar Ermənistanla Rusiya kimi - işğalçı qismində baxmır, işğalçı Ermənistanla qarşıda sanksiyalar haqda düşünür. Hərçənd, Ermənistan da Rusiya kimi öz qonşusunun böyük bir hissəsini işğal edib, beynəlxalq hüququ kobud şəfərləri çərçivəsində həmin ölkələrə ABŞ prezidenti Donald Trampın "Rusiya təcavüzünə qarşı sizi qorumağa hazırıq" mesajını çatdırıb". Bunu tanınmış amerikalı analitik, vaxtilə Qarabağ məsələsinin həlli üçün "ərazi mübadiləsi" variantını təklif eləmiş Pol Qobl deyib və əlavə edib ki, bu mesaj eyni zamanda İrəvana verilmiş bir xəbərdarlıqdır.

Bu yöndə Rusiyaya qarşı sanksiyalar həqiqətən yardımçı rol oynayacaqsa, o zaman bundan ən çox elə ABŞ-ın özü udacaq - həm də Azərbaycanı geridönməz şəfərlə, həmişəlik qazanmaqla. Çünki Dağlıq Qarabağ məsələsi Azərbaycan üçün keçilməz "qırmızı xətt", dost-düşmən təsnifatı üçün ən güclü testdir. Torpaqlarımızın işğalını tanımayan, Ermənistanı işğalçı saymayan bir dövlət Azərbaycanın dostu, müttəfiqi, tərəfdaşı ola bilməz.

□ Analitik xidmət

Dünya mətbuatında son zamanlar ən çox oxunan, ətrafında oxucu kütləsi yığan mövzu "Stritreyser" mövzudur. Qulaqlarımızı kar etmiş "avtoxuliqan" kəlməsi, yadda saxlayın, müasir Qərb mətbuatında artıq yoxdu. Onu, bax bayaq dilimin ucuna güclə gətirdiyim "stritreyser" termini əvəzləyib.

Kimdi, yaxşı, bu stritreyserlər? Niyə bu ədəbazarlar özərlərinə təzə ad fikirləşib qondarıblar? Niyə Bakının, Nyu-Yorkun, Moskvanın mərkəz küçələrində vəclərinə heç kimi almırlar bu stritreyserlər... üzr istəyirəm avtoxuliqanlar?

Əvvəllər şəhər kənarlarındakı boş ərazilərdə öz gurluclu motorlarını sınaqdan çıxaran bu şeytan balaları deyəsən son vaxtlar təkəcə Bakıda deyil, yox... dünyanın hər nöqtəsində, hətta uzaq Banqladəşdə belə kölgədən çıxırlar? Bilə-bilə, açıq-aşkar öz hörmətsizliklərini nümayiş etdirirlər yol kənarındakı adı, sıravı piyadalara? Yol-hərəkət qaydalarına?

***

Cavabı sadədir mənə bu bəsit sualların. Şou-biznes mövzuları çox tez, iti sürətlə köhnəlir deyər, burda yenisinə daim tələbat var. Artıq "maşın-şou" kimi layihələrlə sadəlövh insanları girə keçirmək mümkün deyil. Avtomobil reklamçıları isə, yadda saxlayın, çox həyasız tayfadı. Reklam zəmbillərindəki sifarişləri həyata keçirmək uğrunda nəyə desən, hətta cinayətə belə gedib dillərinin ucunda heç "uff!" da deməzlər. Bu dəllallar öz ənənəvi mövzularını, brendlərini son zamanlar sıfırdan yeniləşdiriblər. Açıq reklamdan girişiblər gizli reklama.

Əvvəlcə, avtoxuliqan adını "stritreyser" brendi ilə əvəzləyiblər. Sonra mətbuata, satqın jurnalistlərə göz vurublar bəs bu stritreyserləri daim diqqət mərkəzində saxlasınlar. Mətbuat indi bu stritreyserlərin reklamını dünyanın dörd tərəfində eyni sürət, eyni fəndlər ilə aparır. Rusiyada bu stritreyser tutaq ki, məşhur Mara Baqdasaryandı. Bizdə isə...

Bizdə isə adı qəzət mənsətlərindən düşməyən Nail Allahverdiyev.

Kimdi yaxşı, bu stritreyserlər? Hansı pərdəarxası güclərə tabedirlər? Nəyə görə neft, avtomobil maqnatları indi bu tayfanı irəli çəkib reklamlarını yapırlar mətbuat səhifələrində? Şəhər küçələrində?

Əzrayilla "bəhsə

girən" ölüm avtoşları

Neçə-neçə insan həyatına bais olmuş "Mara 049" kod adlı erməni avtoş qızın himayəçiləri kimlərdir?

Başlayaq, dünya mətbuatındakı oxşar nümunələrdən.

DOSYE: Mara Baqdasaryan. 23 yaşı var. Guya 3 noyabr 1993-cü ildə, guya Qrozna, yaxud Aşağı Nagildə dünyaya göz açıb. Ərdə deyil. Tələbədi guya. Ancaq təhsil aldığı institutu jurnalistlər zərərinə belə axtarıb tapa bilmirlər. Valideynləri çoxdan boşanıblar. Atası Elmar Baqdasaryan "Nuçar" şirkətinin bossudur. Bütün Moskvanı et məhsulları ilə təhiz edir.

MƏXFİ ADI: Moskva sürücüləri arasında bu avtoş qız "Mara 049" kod ismi ilə tanınır. Ad bu qızın dövlət avtomobil nömrəsi ilə eynidi.

SEVDİYİ AVTOMOBİL:

"Mercedes". Deyilənə görə, bu şirkətin reklam şöbəsi tərəfindən gizlincə maliyyələşdirilir. Bunda, təəccüblü heç nə görmürəm. Avtomobil şirkətlərinin artıq əsas reklam qəhrəmanları Şumaxerlər deyil, Mara kimi avtoşları indi. Mara barədə ağız dolusu danışan Moskva jurnalistləri "Lukoil" kəlməsinə növbə çatarkən keçirlər adətən pıçılıya. Deyirlər, Maranın gizli sponsorlarından biri məhz bu varlı neft şirkətdə işləyir. Pula pul demir.

HƏYAT TƏRZİ: Bütün stritreyserlər kimi Mara günortanı öz yatağında keçirir. Bütün günü yarıxulu, gözləri

yumula-yumula gezir. Sükan arxasına oturdumu, vəssalam. Anında dirilib canlanır ele bil. Dönür ölüm ilahəsinə. Ayağını qaz pedalına basmağı ilə gözəndə itməyi bir olur.

AVTOMOBİL KOLLEKSİYASI: Nissan, Mercedes, BMW, AMG şirkətlərinin "sportkar" modellərini şəxsi kolleksiyasının gözü bilər. İxtiyarında üç-dörd "superbayk" da var. Əmisi Artur Baqdasaryan - "Rosneft" şirkətinin səhmdarı, son avtomobil markalarını çox sevdir. Açarlarını hər il qardaşı qızına hədiyyə edir.

QƏZALARI: Stritreyser-sən? Bizim dillə desən avtoş-

nə. Yazığı xilas etmək mümkün olmur.

Üç həftə komada yatan Mara sonra birtəhər dirilir. Məcbur qalır plastik əməliyyatdan keçsin.

***

Labüd həbsdən təcrübəli vəkili David Kemulari köməyi ilə canını qurtaran Mara Baqdasaryan, deyirsiz bundan sonra adam olur, hə? Ay-hay!

Qudurğanlar görürlər dəre xəlvət, tülkü bəydir Moskva küçələrində, qayıdırlar köhnə adətlərinə. Qərara gəlirlər öz avtoş hünərlərini canlı yayında internet səhifələrinə göstərsinlər. 22 may 2016-cı ildə

si var. 15 yaşında sükan arxasında oturmuş, cəmi beş-altı il sürücülük etmiş bir nəfər üçün inanın bu həddən artıq çoxdu.

Məhkəmə, özünün 12 iclası ilə yadda qalsa da, axırda bəraət çıxarır Mara haqqında. Onu cəmi 24 günlük inzibati həbs cəzasına layiq görüb Moskva küçələrində 595 saat zibilçi işləməyə məhkum edirlər. Əlavə, 183 min pul silirlər bankdakı hesablarından.

Xeyri olmur. Mara internetdə bütün Rusiyaya elan edir ki, bəs heç vaxt əlinə süpürge götürməyəcək. Sükana öyrəşmiş əl süpürgeyə heç vaxt dəyməyəcək guya...

12 yanvar 2017-ci ildə məhkəmə qərarlarına məhəl qoymadığına görə Maranı tutub 15 gün təcridxanada saxlasalar da, nə olsun? Mara yenə avtoşluğundan qalmır Moskva küçələrində. Məhkəmə qərarları üzərinə bir loma tüpürür.

***

Oxşar cinayətləri Almaniyada daha çox türklər edir. 2015-ci ildə misal üçün, Erkan F. və Firat M. adlı Türkiyə vətəndaşları Keln küçələrində avtoşluq edərkən idarəni itirib necə dəyərlər "drayfa düşürlər". Qeza, 19 yaşlı bir zavallı vilosepetçi qızın ölümüylə yadda qalır.

Məhz bu qəzadan sonra Almaniya mətbuatı həyəcan signalı çalmağa başlayır. Deyir: "Stritreyserlər Almaniyanın başağrısına çevrilir tədricən. Dəyərlər şkalası tam fərqlidir, tam tərsinədir bu başdanxarablarda. Misal üçün, avtoşlar öz minik arabalarını daha çox sevib əzəzləyirlər, nəinki özlərini".

Almaniyada avtoşluq qanunla yasaqdı. Bu ölkədəki avtoşlar, stritreyserlər start nöqtəsi kimi həmişə işıqforları seçirlər. Yaşıl işıq yandı, vəssalam, basırlar qaza. Lakin 2016-cı ildə oxşar mənəzəre Berlində faciə elə nəticələndiyi vaxt, vəziyyət qəlizləşir. Belli olur ki, stritreyserlər həm də qanunsuz reklam fəaliyyəti ilə məşğuldurlar. Arxalarında avtomobil nəhəglərinin mənfur, alçaq niyyətləri gizlənir.

***

Bizdə də bu sahədəki vəziyyət qənaətbəxş deyildir. Burda gizli reklam amili var, bunu inkar etmirəm. Ancaq bu hələlik özünüreklamdır. Zamanı gələndə o da bir gün gizli avtomobil reklamına çevriləcək.

Əzrayilla bəhsə girmək, nə bilim, nə qədər düzgündür. Dəyərlər şkalası həqiqətən çox fərqlidir bu cür adəm övladlarında. Dəqiq desək, avtoşlarda.

□ Həmid HƏRİSÇİ

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

İşğalçı Ermənistanın Rusiyadan asılılığı ilbəil, hət-
ta aybaay artmaqdadır. Son olaraq, Rusiya-Ermə-
nistanda ortaq hərbi qruplaşması haqda anlaşmanın
əldə edilməsi (artıq qüvvəyə minib) əslinə qalsa, tə-
cavüzkar ölkənin təhlükəsizliyini zahirən güclənsə
belə, düşmən ölkənin girov statusunu bir qədər də
möhkəmləndirmiş oldu.

Bu isə öz növbəsində Er-
mənistanın xarici siyasətlə
bağlı, Dağlıq Qarabağla bağlı
olan-qalan manevar imkanları-
nın daha da məhdudlaşması
deməkdir. İrəvanın xarici siya-
sət kursunun bütünlüklə
Moskvanın ixtiyarına keçməsi
deməkdir. Bu yandan da Rusi-
yaya qarşı Qərbin, ələlxüsus
da ABŞ-ın qəbul etdiyi yeni
sanksiyalar paketinin "küləyi"
istər-istəməz İrəvanı da vura-
caq. Hərçənd, Ermənistanda
rəsmi səviyyədə bunu açıq bü-
ruza verməkdən çəkinirlər.

***

Lakin işğalçı ölkənin Rusi-
ya ilə birgə qaranlıq gələcəyi-
ni, çıxılmazda olduğunu anla-
yan və buna acı təəssüf hissi
keçirən tanınmış ermənilər az
deyil. Onlardan birinin mövqe-
yini təqdim edirik.

"Biz özümüzə cəsarət ta-
pıb hər şeyi öz adı ilə çağırma-
ğımız bacarmalıyıq: heç bir Rusi-
ya-Ermənistan münasibətləri
yoxdur. Çünki vaxtaşırı eşitdi-
yimiz rəsmi gündəm o qədər
saxtadır ki, biz ona artıq öyrəş-
mişik". Musavat.com-un mə-
lumatına görə, bu sözləri 1
in.am erməni saytına açıqla-
masında erməni kinorejissor
Tiqran Xemalyan deyib.

**Daha sonra o, rəsmi İrəva-
nın Moskva qarşısında mis-
kin, təslimçi mövqeyinə, pre-
zident Serj Sərkisyanın vaxta-
şırı Moskvaya çağırılmasına
işarə edərək bildirib:** "Bəli, ye-
nə də biz Moskvaya səfərlər
edirik, gülümsəyirik, bəzi fo-
toqrafiyalar hətta səmimi alın-
ır. Ancaq bu, siyasi zorakılıq-
dır - hansının apogeyi ki, 3
sentyabr oldu".

3 sentyabr deyərək er-
məni kinorejissor sözsüz ki,
2014-cü il sentyabrın 3-də
S.Sərkisyanın Moskvada Puti-
nin təzyiği altında qəfildən Er-
mənistanın Avropa Birliyi ilə
assosiasiya sazişini imzala-
maqdan imtina edib Avrasiya
İqtisadi Birliyinə qoşulduğunu
bəyan etməsini nəzərdə tutur.

Xemalyanın sözlərinə gö-
rə, Ermənistan Respublikası-
nın dövlətçiliyi 1999-cu ilin
27-də məhv edilib (Həmin ta-
rixdə Ermənistan parlamenti
gülləbaran edilib. O zaman Er-
mənistanın baş naziri, parla-
mentin spikeri və daha bir ne-
çə deputat öldürülüb. Hadisə-
nin üstü hələ də tam açılma-
mış qalır. Ancaq arxasında
Rusiyanın durduğu haqda qə-
tiləşmiş rəy var - red.): "Bu,
KQB-nin planının tərkib hissə-
si idi. Ermənistan indi bir çox
siyasi texnologiyaların sınaq-
dan çıxarıldığı poliqondur. Po-
lis texnologiyaları öncə əvvəl-
cə Ermənistanda tətbiq olun-
ur, sonra isə Rusiyada və
həmçinin başqa ölkələrdə hə-
yata keçirilir. Yada salın, biz-
dəki 27 oktyabr faciəsindən iki
ay sonra Ermənistandakı dövlət
çevrilişinin arxasında duran
adamlar Rusiyada çevriliş et-
dilər (prezident Boris Yeltsinin
Vladimir Putini öz varisi elan
edib istefaya getdiyi tarix nə-
zərdə tutulur - red.). Bu - eyni
qəsdin tərkib hissəsidir. Düny-
ya buna olduqca gec reaksiya
verdi. ABŞ hələ indi ayılıb və
nə baş verdiyini anlayıb. Biz
isə bunu hələ o vaxt başa düş-
məli idik".

***

Məsələ də ondadır ki, dün-
ya ayılsa da, erməni xalqı hələ
ayılmayıb. Bu gün də o, krimi-
nal Sərkisyan rejiminin, Xocalı
hərbi canisinin Ermənistanı
hara apardığını doğru-düzgün
kəsdirə bilmir. Hələ də indiki
hakimiyyətin "miatsum", "ikin-
ci erməni dövləti" nağıllarına
inanır. Belə nağılların sonunda
isə göydən alma deyil, bir qay-
da olaraq, raketlər düşür. Ye-
ni xoş sonluqla deyil, faciəvi
bitir.

Əfsus ki, cinayətkar Sərkisyan rejimi Dağlıq Qarabağ
məsələsində konstruktiv möv-
qe tutub sülh prosesinə kö-
mək etmək əvəzinə, təmas
xəttində tərxiatçı və destruktiv
fəaliyyətini davam etdirir. Bu-

Sərkisyanın 29 illik Qarabağ nağılı - belə nağılın sonu göydən "alma" yox, raket vəd edir...

İşğalçı ölkənin başçısı öz xalqına yalanlar yedizdirməkdə
davam edir; erməni kinorejissor: "Ermənistan
dövlətçiliyi hələ 1999-cu ilin 27-də məhv edilib..."

nu ötən gün erməni silahlı qüv-
vələrinin Tovuzu atəşə tutma-
sı nəticəsində bir uşağın yara-
lanması növbəti dəfə sübut
edir.

"Ermənistan atəşkəsin po-
zulmasında ona görə maraqlı-
dır ki, danışıqlar ləngidib, sülh
prosesini arxa plana atmaq istə-
yir". Bunu Şərq.az-a cəbhə
xəttində atəşkəsin intensiv şə-
kildə pozulmasının səbəblərini
izah edərkən hərbi-siyasi ic-
malçı, ehtiyatda olan zabıt Ra-
mil Məmmədli deyib.

**O bildirib ki, Ermənistan
status-kvonun saxlanması-
dan razıdır:** "Ona görə düş-
mən hər hansı dəyişikliyin tə-
rəfdarı deyil. Ermənistan mü-
naqişənin sülh yolu ilə həllinə
razılıq verməlidir. İndiyədək
dəfələrlə cəbhədə vəziyyəti
gərginləşdirən düşmən mün-
aqişənin sülh yolu ilə həllindən
yayıb. Sonuncu dəfə belə
vəziyyət 2016-cı ilin yaz aylarında
yaşandı və aprel döyüş-
ləri də bunun kulminasiya
nöqtəsi oldu. Aprel döyüş-
lərindən sonra Ermənistan danı-
şıqlar masasına oturmaq və pro-
sesə razılıq verdi. Lakin bir
müddət sonra Ermənistan və-
ziyyətdən çıxış yolu kimi yenə
təmas xəttində vəziyyətin gər-
ginləşməsinə çalışdı. Hazırda
da düşmənin tərxiatları da-
vam edir. Ermənistan Azər-

baycanın diplomatik təzyiqlə-
rinə tab gətirmir və uğursuzlu-
ğa düçar olacağını bildiyindən
vəziyyəti gərginləşdirməyə
çalışır".

**Düşmənin mülki əhalini
də atəşə tutduğunu diqqətə
çatdıran ekspertin sözlərinə
görə, cəbhədə sabitlik yaran-
madan Ermənistanla danışıqlar
qeyri-mümkündür:** "Cəbhə-
də vəziyyətin bu formada
davam etməsi sülh prosesinə
ancaq xələf gətirə bilər. Nəti-
cədə ölkə başçısının da qeyd
etdiyi kimi, Azərbaycan yaran-
mış vəziyyətlə sona qədər razı
olmayacaq. Nəticədə aprel
hadisələri təkrarlana bilər və
münəqişə yenidən alovlanır.
Ermənistan anlamalıdır ki,
Azərbaycan Silahlı Qüvvələri
vəziyyətin bu şəkildə davam
etməsinə loyal qarşılamaya-
caq və əks tədbirlər görəcək.
Bununla Ermənistan silahlı
qüvvələri ağır zərbələrlə qarşı-
laşa bilər. Nəticədə düşmənin
danışıqlardan yayınmaq üçün
həyata keçirdiyi tərxiatlar
onun xeyrinə işləməyəcək".

***

Lakin bir mühüm detali da
nəzərdən qaçırmıq lazım de-
yil ki, düşmən bu kimi davra-
nışlarında heç də sərbəst deyil
və Kremldən birbaşa asılıdır.
Özü də heç vaxt olmadığı qe-
dər asılıdır.

"Ancaq əgər sülh danışıq-
ları nəticə verməyə, onda
Azərbaycan alternativ yollara
əl atmağa məcbur olacaq". bu
sözləri isə axar.az-a Azər-
baycan və Ermənistan xarici işlər
nazirlərinin gözlənilən görüşü-
nü şərh edən politoloq **Tofiq
Abbasov** deyib. Politoloq sö-
zünə görə görüşün baş tutaca-
ğını deyib.

"Dünyanın ən nüfuzlu
beynəlxalq təşkilatının zirvə
görüşü bu cür formatda olan
danışıqlar üçün çox münasib
şərait yaradır. Ermənistan
adətən belə danışıqlardan qa-
çır və bütün kənar qüvvələrə
guya Qarabağ probleminin
həllində heç bir irəliləyişin əl-
də olunmayacağını və bu pro-
sesdə Azərbaycanın özünü
aqrivess bir tərəf kimi qələmə
verdiyini təqdim etməyə çalı-
şır. Ancaq Azərbaycan presi-
denti Alxanlı kəndində baş
verən faciədən sonra bildirdi
ki, Ermənistan məhz dinc in-
sanları gülləbaran etməklə
vəziyyəti olduğundan da riskli
edir. Lakin Azərbaycan buna
imkan verməyəcək. Əgər
sülh danışıqları nəticə vermə-
sə, onda Azərbaycan alterna-
tiv yollara əl atmağa məcbur
olacaq", - politoloq vurğula-
yıb.

**Politoloq hesab edir ki,
İrəvan budəfəki görüşdə artıq**

**öz mövqeyini açıq şəkildə or-
taya qoymalıdır, çünki geriye
yol yoxdur:** "İrəvan həmişə
danışıqlar əsnasında Azər-
baycan tərəfinə bir söz deyir,
proses bitəndən sonra İrəvan-
da, xarici meydanlarda isə
tərs mütənəşib fikirlər söylə-
yir, Azərbaycanı hədələyir. Bu
baxımdan Ermənistanın öz
mövqeyini və məqsədinin nə-
dən ibarət olduğunu açıqla-
ması rəsmi Bakı üçün çox va-
cibdir. Zənnimcə, Ermənista-
nın manevar meydanı getdikcə
daralır. İrəvan indiki mövqe-
yindən əl çəkməyə, Azər-
baycanın haqlı olaraq deməyə sö-
zü olacaq. Təbii ki, belə olan
halda da Ali Baş Komandan
öz növbəsində Azərbaycanın
gələcək planları barədə kənar
qüvvələri, fəvqə dölətləri və
Minsk Qrupu ölkələrinin başçı-
larını məlumatlandıracaq.
Odur ki, bunun üçün gerek ilk
növbədə Ermənistanın planları
barədə məlumatlı olmaq".

**Qeyd edək ki, sentyabrın
12-25-də BMT-nin
Nyu-Yorkda yerləşən mən-
zil-qərarğahında BMT Baş
Assambleyasının 72-ci sessi-
yası baş tutacaq. Sessiya çər-
çivəsində ATƏT-in Minsk
Qrupu həmsədrələrinin iştirakı
ilə Azərbaycan və Ermənistan
xarici işlər nazirlərinin görüşü
gözlənilir.**

“ABŞ-ın Rusiyaya tətbiq etdiyi sanksiyaların dünya üçün də nəticələri olacaq”. Bu sözləri Axar.az-a açıqlamasında sabiq dövlət müşaviri Qabil Hüseynli deyib. Politoloq ABŞ-la münasibəti olan bir çox ölkələrin də sanksiyalara qoşulmaq məcburiyyətində qalacağını bildirib.

“Düzdür, Konqres bundan əvvəl Azərbaycanda neft və qaz hasilatı ilə məşğul olan 6-ya yaxın şirkətinin bu sanksiyalardan azad olunması barədə qərar çıxarmışdı. Ancaq indiki sanksiyalar genişləndirilmiş sanksiyalardır və dünya iqtisadiyyatına təsirsiz ötürməyəcək. Çünki ABŞ-a məxsus şirkətlər bir neçə ölkədə eyni vaxtda fəaliyyət göstərir və dünya iqtisadiyyatının bir növ qan damarını təşkil edir. Buna görə də Konqres dünyada iqtisadi böhranın dərinləşməməsi üçün Rusiya, Şimali Koreya və İrandan başqa digər ölkələrdə fəaliyyət göstərən Amerika şirkətləri haqqında yeni bir qərar çıxarmalıdır. Əks təqdirdə, siyasi münasibətlər gərginləşə bilər. Zənnimcə, ABŞ Rusiya, Şimali Koreya və İrana qarşı çevrilmiş şirkətlərin fəaliyyətlərini məhdudlaşdıran sanksiyalara yaşıl işıq yandıracaq və yerdə qalan ölkələrə isə tətbiq etməyəcək. Çünki bu, Vaşinqtonun da maraqlarına ziddir”, - politoloq qeyd edib.

ABŞ-ın Rusiyaya qarşı sanksiyaları: Bakı üçün böyük fürsət

Qabil Hüseynli: “Azərbaycan Vaşinqtonun hərtərəfli dəstəyinə bel bağlaya bilər...”

Onun sözlərinə görə, ABŞ-ın Rusiyanın neft və qaz çıxarma sektoruna sanksiyalar tətbiq etməsi Azərbaycanın önemi artıracaq: “Ümumiyyətlə, Azərbaycandakı Amerika şirkətləri sanksiyalar prosesinə qoşulmayacaq. Prezident İlham Əliyev İstanbulda ABŞ Dövlət katibi Reks Tillersonla görüş-

şərkən Azərbaycandakı neft və qaz layihələrinə ABŞ-ın birmənalı dəstəyini ifadə etdi və bildirdi ki, Azərbaycan ABŞ üçün geosiyasi və digər cəhədlərinə görə strateji əhəmiyyətli ölkə olaraq qalır, bu səbəbdən də Bakı Vaşinqtonun hərtərəfli dəstəyinə bel bağlaya bilər. Bu, Vaşinqtonun sanksiyalara dair Bakıya

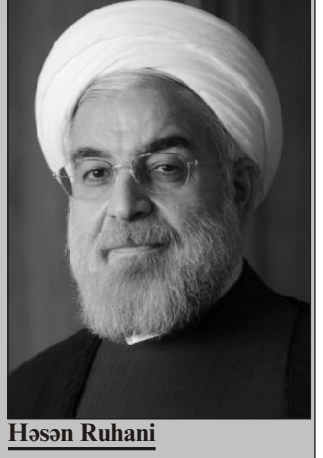
verdiyi təminat idi. Üstəlik, ABŞ mətbuatında Rusiya neft və qazına alternativ olaraq göstərilən mənbələr sırasında ölkəmiz birinci yerdədir və qeyd olunur ki, bu ölkədəki sabitlik və iqtisadi sazişlərə əmələtmə sahəsindəki çoxillik təcrübə ABŞ və Qərbin Azərbaycana etibarını daha da artırır. Bu hələ iqtisadi münasibətlər sahəsinə çevrilmiş dəstəkdir, ancaq heç də uzaq olmayan bir zamanda, yeni Azərbaycan qazı Avropa məkanına daxil olduqdan sonra sözün həqiqi mənasında Qərb dünyasında Azərbaycanın önemi artacaq. İndiyə qədər xeyli Avropa dövlətləri, o cümlədən İsrail Azərbaycan neftini alırdı, eyni zamanda Türkiyə, Yunanistan və İtaliyanın bir hissəsi bizim qazla təmin edilirdi. Ancaq yaxın gələcəkdə buraya Serbiya, Albaniya, İspaniya və bir sıra ölkələr də qoşula bilər”.

Q.Hüseynlinin fikrincə, Azərbaycanın Qərbin enerji təchizatında önəmli oynaması ölkəmizə siyasi dəstəyin artırılmasına gətirib çıxaracaq: “Bu gün Qərbin ciddi siyasi dəstəyinin Azərbaycan üçün çox böyük əhəmiyyəti var. Çünki Qarabağ problemi

Ruhani yeni hökumətə qadınları buraxmadı

İran Prezidenti Həsən Ruhani yeni kabinet üzvlərinin adlarının siyahısını açıqlayıb. Axar.az xəbər verir ki, may ayında keçirilən prezident seçkilərində qalib olan Həsən Ruhaninin yeni kabineti yalnız kişilərdən ibarətdir.

Həsən Ruhaninin qadınları idarəetmədə görmək istəməməsi, kabinetin bütün üzvlərinin kişilərdən ibarət olması islahatçılar arasında narazılığa səbəb olub.

Həsən Ruhani

həll olunmayıb. Problemin siyasi dəyərləndirilməsində hələ də ikili standartlara və xristian təəssübkeşliyinə rast gəlinir. Burada erməni lobbisinin oynadığı rol böyükdür. İndi Azərbaycan Qərbi neft və təbii qazla təchiz etməyə başladığıca ölkəmizin siyasi önemi artacaq. Bu o anlama gəlir ki, neft və qaz ətrafında fəaliyyət göstərən xarici şirkətlər Azərbaycan üçün siyasi lobbicilik funksiyasını yerinə yetirməyə başlayacaqlar. Bu prosesdə Ermənistanın Azərbaycana təcavüzünün bütün anatomiyasını açmaq mümkün olacaq. Nəticədə BMT qətnamələrinin yerinə yetirilməsi üçün əlverişli ictimai-siyasi mühit formalaşacaq. Rəsmi Bakı isə mərhə-

lə-mərhələ bu siyasi mühitdən yararlanacaq və ermənilərin Qarabağla bağlı bütün siyasi stereotiplərinin alt-üst olmasına nail olacaq. Bu fonda həm Azərbaycanın xarici siyasəti ciddi və hücumçu xarakterdə olmalı, həm də diaspor təşkilatları Avropa ölkələrində, eləcə də Amerikada siyasi maarifləndirmə işinin qurulmasına ciddi töhfə verməlidir. Güman edirik ki, Rusiyaya tətbiq edilən sanksiyalar Ermənistanın bir nömrəli tərəfdarlarının mövqeyinin daralmasına, Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda mövqeyinin genişlənməsinə gətirib çıxaracaq ki, bu da Dağlıq Qarabağ probleminin ədalətli həllinə əhəmiyyətli töhfə verə bilər”.

Gürcüstanı inkişaf yoluna çıxaran Saakaşviliyə ölkəsi niyə sahib çıxmır?

Politoloq: “Onun öz xalqı tərəfindən əsl qiymətini alması üçün yəqin ki, nəsil dəyişikliyinə ehtiyac var...”

Gürcüstanın keçmiş prezidenti Mixail Saakaşvili ətrafında qalmaqallar davam edir. Bir zamanlar Gürcüstanı demokratik inkişaf yoluna çıxarmış Saakaşvili bu gün faktiki olaraq ölkəsiz qalıb.

ABŞ-ın məşhur “The Daily Beast” qəzeti Saakaşvilinin indiki halını aşağıdakı kimi şərh edib: “Bugünkü Gürcüstan hökuməti Saakaşviliyə Putin qədər nifrət edir. 2015-ci ildə onu Gürcüstandan qovan zaman Saakaşvili ölkə vətəndaşlığından imtina etdi və Pyotr Poroşenkunun onu strateji və tənəzzüldə olan Odessa vilayətinin qubernatoru təyin etməsindən 1 gün əvvəl gürcü pasportu ilə vidalaşaraq Ukrayna vətəndaşlığını qəbul etdi. Donkixotluğa meyilli Saakaşvili böyük islahat planları ilə öncə ukraynalı oliqarxlara, daha sonra isə prezident Poroşenkoya qarşı çıxdı. Ola bilsin ki, bu dəfə Saakaşvili kompromissə

getməyəcəyini qətiləşdirmişdi. Nəticəsindən asılı olmayaraq, o məğlub oldu və müxalifətə qoşuldu. Odessa isə əvvəlki kimi rüşvətxor şəhər olaraq qaldı”, - deyər qəzet yazır.

Hazırda Ukrayna vətəndaşlığından da məhrum edilmiş Saakaşvilinin Polşada olduğu bildirilir. Onu da qeyd edək ki, Gürcüstanın Baş Prokurorluğu sabiq prezident Mixail Saakaşvili ilə bağlı Polşa tərəfinə müraciət ünvanlayıb. APA-nın xəbərinə görə, müraciətə səbəb M. Saakaşvilinin Polşada olması ilə bağlı yayılmış məlumatlardır. “Baş Prokurorluq Polşanın səlahiyyətli orqanlarına müraciət edib. Prokurorluq qanunla nəzərdə tutulmuş müvafiq proseduralara başlayıb” - Baş Prokurorluqdan bildirilib.

Bəs nədən Gürcüstan onu demokratik inkişaf yoluna çıxaran bir siyasətçiyə sahib çıxmır?

Politoloq Şahin Cəfərlı “Yeni Müsavat”a mövzu ilə

bağlı bildirdi ki, Gürcüstan dövlətinin ölkənin sabiq prezidenti Mixail Saakaşviliyə sahib çıxmasının səbəbi onun düşmənlərinin hələ də hakimiyyətdə olması ilə bağlıdır: “Unutmaq olmaz ki, “Gürcü Arzusu” Saakaşviliyə qarşı düşmənçilik üzərində iqtidara gələn siyasi qüvvədir. Milyardər Bidzina İvanişvilinin siyasətə qoşulmasının bir səbəbi var idi: Saakaşvilinin hakimiyyətinə son qoymaq. O, xarizmatik lideri olmayan dağınıq müxalifəti bu məqsəd ətrafında birləşdirərək onlara liderlik etmişdi. “Gürcü Arzusu” koalisiyasının ideoloji bazasını Saakaşviliyə qarşı düşmənçilik və onu hakimiyyətdən salmaq istəyi təşkil edirdi. Eyni zamanda qeyd etmək lazımdır ki, Saakaşvilinin iqtidarına son qoymaq həmin vaxt gürcü cəmiyyətinin əksər hissəsinin də arzusuna çevrilmişdi. Yeni, İvanişvilinin formalaşdırdığı koalisiya bu arzusunun ifadəçisi qismində meydana çıxdı və böyük üstünlüklə seçkidə qalib gəldi. İqtidar dəyişikliyi o dövr üçün sosial sifariş idi”.

Politoloqun sözlərinə görə, gürcülərin əksəriyyəti Saakaşvilini sevmirdi. Bunun sosial, siyasi və psixoloji səbəbləri var: “Əvvəla, Saakaşvili iqtidara gəldikdən sonra radikal islahatlar apardı. Hüquq-mühafizə orqanlarından - polis, prokurorluq, məhkə-

mə sistemindən, eləcə də dövlət aparatından on minlərlə insan çıxarıldı, onların bir çoxu həbs olundu. Ölkədə at oynadan kriminal avtoritetlər və onların çevrələri zərərsizləşdirildi. Sabiq kommunistlərin demək olar ki, hamısı işdən qovuldu. Bir sözlə, köhnə kriminal-korupsiya düzəni darmadağın edildi. Bunun nəticəsində ölkədə iş, dolanışıq yerini itirənlərdən, həbs olunanlardan, onların ailə üzvlərindən, yaxınlarından - yeni ehalinin köhnə düzəndən faydalanan hissəsindən ibarət böyük narazılar ordusu yarandı. Təsədüfi deyil ki, Saakaşvilinin dövründə müxalifətin kifayət qədər kütləvi olan etiraz aksiyaları keçirilirdi. Tiflisdə təşkil edilmiş 7 noyabr 2007-ci il və 26 may 2011-ci il aksiyalarını xüsusi qeyd etmək olar. Hər iki aksiyaya kifayət qədər sərt şəkildə dağıdılmış və ölənlər, yaralananlar olmuşdu. Bu da öz növbəsində Saakaşvilidən narazılığı artıran əlavə amil idi. Başqa bir narazı təbəqə də var idi ki, onlar sadəcə olaraq, Saakaşvilinin 9 illik hakimiyyətindən bezmişdilər və dəyişiklik, yenilik istəyirdilər. Digər tərəfdən, 2008-ci ilin avqust müharibəsi, xeyli sayda əsgərin ölməsi və yaralanması, ərazi itkisi, yeni qaçqın dalğası da Saakaşvilinin nüfuzuna zərbə vuran hadisələr idi. Bütün bu amillər cəmiyyətdə narazılıq dalğasının böyüməsinə, dəyişiklik istəyinin güclənməsinə gətirib çıxardı və nəticədə Saakaşvilinin partiyası seçkidə məğlub oldu”.

Ş.Cəfərlı xatırladır ki, “Gürcü Arzusu” hakimiyyətdə gəldikdən sonra öz vədinə uyğun olaraq keçmiş hakimiyyətin mənsublarını təqib etməyə başlayıb və Saakaşviliyə qarşı da cinayət işi açılıb: “Hazırda həmin cinayət işinin istintaqı davam edir. Yəni, hakimiyyət dəyişikliyinə baş verdiyi 2012-ci ilə müqayisədə Gürcüstanda çox şey dəyişməyib. Üstəlik, Saakaşvilinin partiyası son seçkidə uduzduqdan sonra parçalanıb, onun cəmiyyətdə yüksək reytingindən danışmaq mümkün deyil. Saakaşvilinin reabilitasiyası və keçmiş dövlət başçısı qismində ona imtiyazların verilməsi fikrinin bu gün gürcü cəmiyyətində o qədər də geniş dəstəyi yoxdur. Şübhəsiz ki, Saakaşvilinin xidmətlərini qiymətləndirənlər, ona lazımı ehtiramın göstərilməsini istəyənlər də var, amma onların rəyi hələlik ictimai fikirdə üstünlük təşkil etmir. Saakaşvilinin öz xalqı tərəfindən əsl qiymətini alması üçün yəqin ki, nəsil dəyişikliyinə ehtiyac var. Mən əminəm ki, Saakaşvilinin adı Gürcüstan tarixində müsbət işarə ilə qalacaq”.

Nazirliyin müğənnilərlə bağlı bəyanatına sənətçilərdən reaksiya gəldi

"Niyə ölkədən çıxışa qadağa qoyulsun ki?.."

Məlum olduğu kimi, Vergilər Nazirliyi şou-biznes nümayəndələrinə bir daha xəbərdarlıq edərək bildirdi ki, borcu olan sənətçilərin ölkədən çıxışına qadağa qoyula bilər.

Nazirlik öz bəyanatında qeyd edib ki, Vergi Məcəlləsinin 23.1.15-3-cü maddəsinə əsasən vergi ödəyicisi vergi öhdəliyini müəyyən edilmiş müddətdə yerinə yetirmədikdə, vergi borclarının ödənilməsinə təmin etmək üsulu kimi vergi ödəyicisi olan fiziki şəxsin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması üçün vergi orqanı məhkəməyə müraciət etmək hüququna malikdir.

Miqrasıya Məcəlləsinin qanunlarına əsasən də məhkəmə qərarı əsasında verilmiş icra sənədinin könüllü icra üçün müəyyən olunmuş vaxtda üzrsüz səbəbdən icra edilməsinə görə vətəndaşın ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması barədə məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş qərarı olduqda - məhdudlaşdırmanın götürülməsi barədə qərar qəbul edilənədək şəxs ölkədən getmək hüququndan məhrum ola bilər.

Xatırladaq ki, ötən il vergi borcları ilə bağlı nazirlik tərəfindən sənətçilərə dəfələrlə xəbərdarlıqlar edilmişdi. Buna baxmayaraq çoxlu sayda sənətçinin hələ də vergi borcu olduğundan bəzilərinin haqqında ölkədən çıxışına qadağa qoyulmuşdu. Onların arasında əməkdar artistlər Abbas Bağirov, Aygün Bəylər, müğənni Ramal İs-

rafilov, bəstəkar Tural Bayraməliyev və digərləri var idi.

Maraqlıdır, hazırda hansı sənətçinin vergi borcu var? Sənətçilər ölkədən çıxışına qadağa qoyulması məsələsinə necə yanaşır? Mövzu ilə əlaqədar bir neçə sənətçinin mövqeyini öyrənməyə çalışdıq.

Xalq artistləri Səməd Səmədov və Mətanət İsgəndəri hazırda heç bir vergi borcu olmadığını bildirdi.

Müğənni Nadir Qafarzadə isə sualımıza bu cür cavab verdi: "Yəqin ki, Vergilər Nazirliyi sənətçilərin köhnə borcları ilə əlaqədar bəyanat yayıb. Çünki indiki borc ola bilməz. İndi bütün sahələrdə olduğu kimi, toy biznesində də qazanc çox aşıyağı enib. Son devalvasiyadan sonra, yeni dolların 1.7 manat olması bizi müğənnilərin də qazancına təsir etdi. Yəni axır vaxtlar mən artıq yeni mahnılar yazdırmıram, çünki bunların hamısı xərc deməkdir. Əgər qa-

zanc yoxdursa, biz hardan xərcləyək? Demirəm ki, ac-suzluq, amma yenə də köhnədən əldə etdiyimiz qazancları yeyir, xərcləyirik. Yenə də şükür Allaha, hər dəfə ayda 2-3 toy olur. Lakin zamanında ayda 10-15 toy var idisə, təsəvvür edin ki, bu say 3-ə enib".

Sənətçi Vergilər Nazirliyi ilə heç vaxt problem yaşamadığını dedi: "2003-cü ildən vergi ödəyicisiyəm. Bu haqda qəbzlərim də var, hazırda da heç bir problemim yoxdur, vergini vaxtında ödəyirəm. Dövlətin qəbul etdiyi qanundan heç kim yan qaça bilməz, bunu hamımız bilir. Çünki bütün ölkələrdə bu belədir. Onsuz da sənətçilər gec-tez bu vergini ödəyəcək, sadəcə vaxtında ödəməyəndə üstünə faiz gəlir. Zamanında ödəsələr, onlara xeyir olar. Yoxsa faizlər böyüdükcə onlar ödəyə bilməyəcək, hətta barələrində həbs də, ölkədən çıxışlarına qadağa da qoyula bilər. Bir faktı qeyd edim,

Türkiyədə kiminsə dövlətə 1 lirə belə borcu olanda, onun mülkünə əl qoyulur. Qanun hər kəs üçün qanundur. Ona görə də tövsiyə edərdim ki, vergilərini vaxtında versinlər".

Müğənni Şəbnəm Tovuzlu (Əsədova) vergilərin hər kəsə aid olduğunu bildirdi: "Hər kəs bu borcu verməlidir. Mən neçə ildir ki, vergidən yayınmıram. Həmişə vergimi vaxtılı-vaxtında ödəyir, verirəm. Sadəcə olaraq bir il fəaliyyətimi analıq məzuniyyətimə görə dayandırmışdım. Son iki aydır ki, yenidən fəaliyyətimə davam edirəm. Dünənə qədər yalnız 95 manat vergi borcum var idi, onu da ödədim. Yeni mənim vergi ilə bağlı heç bir problemim yoxdur, ola da bilməz".

Ş.Tovuzlu sənətçilərin ölkə çıxışına qadağa qoyulması məsələsinə isə bu cür mövqə bildirdi: "Ola bilsin ki, sənətçilər ölkə xaricinə təkce toylara görə deyil, digər məsələlər ilə bağlı və yaxud istirahət üçün gedir. O demək deyil ki, müğənni ölkədən gedirsə məhz qazanc dalınca gedir. Şəxsən mən ildə 2-3 dəfə yalnız Moskvaya toya gedə bilərəm. Heç toy olmasın, bəlkə istirahətə gedirik, niyə ölkədən çıxışa qadağa qoyulsun ki? Sadəcə müğənnilərə başa salınmalıdır ki, bəli, sən vergi borcunu ödəməlisən. Mən ayda 5-10 toya gedən müğənniyəm və hər zaman vergimi ödəyirəm".

Tamada Nazilə Səferli də qeyd etdi ki, hər kəs qanunlara tabe olmalıdır: "Bu ölkədə yaşayıb, qazanırıqsa, deməli, vergini də ödəməliyik. Qanunlara hər kəs tabe olmalıdır. Bəli, sənətçilər də vətəndaşdır. Qanunu pozan vətəndaş da ölkədən çıxı bilməz. Əslində vergiləri verməklə dövlətə öz sevgimizi bildirməliyik".

□ X.GƏRAY

"Kaş heç prezident olmayaydım..." - siyasətdə Tramp sindromu

Milyardları olmaq hələ güclü prezident olmaq demək deyil; bir nömrəli yerə iddialılar hansı keyfiyyətləri daşmalıdırlar?

Dünya prezidentlərinin şəxsi keyfiyyətləri, seçdikləri peşələr, keçdikləri həyat yolu daim insanların diqqətində olur. İstər mənfi, istərsə də, müsbət keyfiyyətləri ilə tarixə keçən prezidentlər elə hər iki tərəfdən müzakirə obyektinə çevrilirlər. Amerikada heç kəsin gözləmədiyi halda biznesmen Donald Trampın qələbəsi sonradan bu məsələ daha da aktuallaşıb.

Bəlkə də gözlənilməyindən fərqli prezident olsaydı, bu qəder müzakirə obyektinə olmaydı. Amma o biznesmen düşüncəsi ilə prezidentlik kürsüsündə oturdu və bu düşüncə ilə də ölkəni idarə etməyə başladı. Sonunda isə...

O, biznesmen kimi indikindən daha nüfuzlu şəxs idi. Getdikcə də Ağ Evin sahibi nüfuzunu sıfıra endirir. Bütün bunlar hər kəsə onunla bağlı daha çox bu fikri formalaşdırır. Külli miqdarda sərvətə sahib olan bu şəxsin prezidentlik nəyinə gərək idi?

Trampın fonunda prezidentliyə iddialı şəxsin hansı keyfiyyətlərinin olması, daha çox hansı peşənin daşıyıcılarının prezident olmasının önəmi müzakirə edilir.

Sabiq dövlət müşaviri, politoloq Qabil Hüseynli prezidentlərin hansı xüsusiyyətlərə malik olmalarının vacibliyi barədə bunları düşünür: "Tramp sərişəsiz adam kimi özünü bürüvə verdi. Onun səviyyəsi, intellekti makler səviyyəsindən o qədər də yüksək deyil. Təsəvvür edin ki, hələ prezidentlik komandasını formalaşdırma bilməyib. Bütün bunlar da onun prezidentlik keyfiyyətlərinə malik olmadığını göstərir. Nəticədə də vitse-prezident Maykl Pensin prezident ola biləcəyi barədə fikirlər yaranıb. Tramp alverçidir. Mülk, torpaq və başqa sahələrin alqı-satqısı ilə məşğul olan biznesmendir. Hansı peşə sahiblərinin prezident olmaları barədə konkret fikir söyləmək çox çətindir. Keçmişdə kralların yanında politoloq, tarixçilər və bu tip peşə sahibləri ən nüfuzlu, hörmətli şəxslər hesab olunurdular. İndiki vaxtda praktiki səviyyəsi yüksək olan, siyasi duyum qabiliyyəti yüksək olan, geniş dünyagörüşə malik şəxslər ölkə rəhbərliyinə iddialı ola bilərlər. Belə şəxslərin öz sahələrindəki intellektual səviyyələri, siyasi proseslərdən çıxarıqları analiz qabiliyyətləri, siyasi proseslərdən çıxarıqları əsasında təqdim etdikləri tövsiyələrə malik olmaları çox vacibdir. Adətən bu cür şəxslər hərtərəfli olur, mükəmməl təhsil alır, əxlaq və tərbiyələri də yerində olur. Əgər onlar prezidentliyə iddialıdırlarsa, vətənpərvər keyfiyyətə mütləq malik olmalıdırlar. O ölkəyə ki, rəhbərlik edəcəklər, həmin ölkəni dərin məhəbbətlə sevməyi bacarmalı, onları kürsüdə əyləşdirən xalqa dərin məhəbbətlə rəhbərlik etməlidirlər. Xalqın mənafeyi şəxsi maraqlardan üstün olmalıdır. Bir sözlə, deyirlər ki, siyasət hiyləgərlikdir. Amma düşünürəm ki, siyasətdə ən gözəl olanı düzlük və təmizlikdir. Bu və ya digər qeyd etdiyim keyfiyyətlərə malik-sənsə, prezident olmaq üçün yetərlidir.

Məsələn, Ronald Reyqan aktyor olub. Amma buna baxmayaraq, o, Amerikanın müasir tarixində dərin izlər buraxmış bir şəxsdir. Bəlkə də onun siyasi intellektuallığı yetərincə deyildi. Lakin onun peşəkar olması, Amerikaya dərindən sevməsi hər şeyi üstələyir, nöqsanlarını görməyi imkən verirdi. Trampın hakimiyyətdə olduğu müddətdə hələ yadda qalan bir hərəkəti, tarixi sözləri yoxdur. Amma Reyqan hakimiyyətə gələndə "SSRİ şər yuvasıdır" sözünü dedi və az keçməmiş o imperiya dağıldı. Yəni demək istəyirəm ki, prezidentin əsas keyfiyyətlərindən biri də qətiyyətli olmaqdır. Siyasətçinin sözlərində inandırıcılıq olmalıdır.

Siyasətçi insanlara quru vədlər verməməli, verdiyi vədlərin də arxasında dayanmağı bacarmalıdır. Prezident də təmsil etdiyi xalqı bir çağırışı ilə səfərbər etmək gücündə və təsirində olmalıdır. Fransanın yeni prezidenti Emmanuel Makron pianoçu olub, sonralar maliyyə naziri oldu. İndi də Fransada kimi bir nəhəng ölkənin rəhbəri seçilib. Yəni peşədən çox yuxarıda sadaladığım keyfiyyətlərə prezidentlik iddiasında olanlar adekvat cavab verməlidirlər".

□ Cavansir ABBASLI

Dietoloqdan arıqlamaq istəyənlərə qiymətli tövsiyə

"Mövsümə deyil, artıq çəkinin səbəblərinə uyğun arıqlamaq lazımdır..."

Yay mövsümündə əksəriyyət insanlar qüsur-suz görünmək üçün artıq çəkiddən azad olmağa çalışır. Və bir çoxları bu istək ilə ya pəhrizlərə, ya da idman zallarına üz tutur.

Lakin bəzi ekspertlər bildirir ki, yayda çox məşq etmək bəzən təhlükəli olur. Çünki isti havada idman edərkən bədənin hərəkəti daha da artır, bu da insanları yorur və bəzən ürəyə ziyan verə bilər. Bununla belə dietoloqlar yay fəslini heç bir məşq etmədən, pəhriz saxlamadan artıq çəkiddən azad olmaq üçün ən yaxşı fəsil adlandırlır. Çünki bu fəsilə çox çeşiddə meyvə, tərəvəz yeməklərdən istifadə etmək olur. Onların qida dəyəri yüksək olsa da, kaloriləri çox aşağıdır.

Daha bir nüans qızmar Güneş şüaları ilə bağlıdır. Məlumat görə, Güneş şüaları çox olduqca insanlarda xoşbəxtlik hormonları daha çox ifraz olunur və onların yeməyə həvəsi, iştah-

hası azalmış olur. Yəni, qış qayına nisbətən yay aylarında arıqlamaq daha realdır. Qışda isə insanlar daha çox depressiya halında olur və bu zaman yemək yeməyə, xüsusən də xəmir xörəklərinə üstünlük verirlər.

Dietoloq Tutu Zeynalova mövzuya bu cür şərh bildirdi: "Yay və ya qış, fərqi yoxdur,

hər zaman formada olmaq lazımdır. Yayın öz, qışın da öz üstünlükləri var. Doğrudur, yayda qışa nisbətən daha hərəkətli olur, Güneş şüaları çox olur, depressiya halları az olur. Ümumiyyətlə, mövsümə deyil, artıq çəkinin səbəblərinə uyğun arıqlamaq lazımdır. Bu məsələ daha aktualdır, neinki

mövsümə uyğun arıqlamaq. Yayda insanlar adətən insanlar tətillə çıxır, şüurlu olaraq düşünür ki, bütün ili işləyib və özünü mükafatlandırmaq üçün yaxşı istirahət etməlidir və çox yeməyə başlayır. Tətildə gec oyanır, səhər yeməkləri gecikir, bu da kökəlməyə səbəb olur. Həmçinin dondurma mövsümüdür, çox yedikdə bu da kökəlmə verir. Qeyd edim ki, bəzən az kalorili qidalar belə, məsələn, qarpızı da çox yedikdə kökəlmə baş verir. Qışda isə gecə daha uzun olur, günlər qısalar, bəzən xəmir xörəklərinə çox üstünlük verilir, bu da kökəlmə verir və arıqlamaq çətin olur. Lakin elə adam var ki, neinki qışda, heç yaya mövsümündə də arıqlaya bilər".

Ekspertlər qeyd edir ki, arıqlamaq istəyənlər mütətləq şəkildə dietoloqlara, pəhriz həkimlərinə müraciət etməlidirlər. Adətən dietoloqlar arıqlamaq istəyənləri müayinədən keçirdikdən sonra onun fiziki göstəricilərinə əsasən rasion tərtib edir və insanlar həmin rasion üzrə çəki atmağa başlayır. Həkim məsləhəti olmadan müxtəlif arıqlayıcı vasitələrdən istifadə etmək, ac qalmaq, immuniteti zəiflətmək bir çox hallarda müxtəlif xəstəliklərin yaranmasına hətta ölümə səbəb ola bilər.

□ XALİDƏ

Azərbaycanda yaxın 3 gün ərzində anormal isti hava şəraitinin davam edəcəyi gözlənilir. Bu da əksər insanlar üçün çox əlverişsizdir. Gündüz saatlarında uzun müddət günəş altında qalmaq risklidir. Ancaq ehtiyatlı insanlar var ki, onlar havanın temperaturunun neçə dərəcə olmasından asılı olmayaraq açıq havada işləmək məcburiyyətində qalır və ya məcbur edilir.

İsti hava şəraitində çalışanlar arasında daha çox ustalara, fəhlələrə rast gəlinir. Bir müddət öncə havanın temperaturunun + 41 dərəcəyə çatmamış, 39-40 dərəcə olarkən fasiləli iş rejiminin tətbiqi istənilib və bununla bağlı müzakirələr getsə də, bir nəticəsi olmadı. Ümumiyyətlə hava şəraiti ilə əlaqədar iş rejiminin dəyişdirilməsi praktikası bir sıra Avropa ölkələrində də mövcuddur. Məsələn, Yunanıstan, Bolqarıstan, Rumıniya, İtaliya, İspaniyada, hətta bəzi ərəb ölkələrində və iqlimi isti olan digər dövlətlərdə insanların sağlamlığını qorumaq üçün yay aylarında gündəlik iş qrafiki, iş rejimi dəyişdirilir. Yayda həmin ölkələrdə iş saati səhər saat 07:00-da başlayır, gündüz saat 11:00-dan 17:00-dək böyük fasilə verilir, fasilədən sonra işə iş rejimi axşam saat 22:00-dək davam edir.

Qeyd edək ki, anormal istilərlə bağlı Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiə Nazirliyi də xəbərdarlıq edib. Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Elman Babayev bildirib ki, Əmək Məcəlləsinin 233-cü maddəsinə uyğun olaraq, havanın temperaturu + 41 dərəcədən çox olduğu hallarda açıq havada və sərinləşdirici qurğular olmayan örtülü binalarda, otaqlarda və digər iş yerlərində bütün növ işlərin görülməsi dayandırılmalıdır: "Belə hallarda işçilərin həyat və sağlamlığının mühafizəsi məqsədi ilə onlara sərinləşmə üçün imkan yaradılmaqla fasilələr verilməli və işəgötürənlə həmkarlar təşkilatının birgə qərarı əsasında fasilənin sayı, müddəti müəyyən olunmalı, eyni zamanda iş zamanı verilmiş fasilələr iş vaxtına daxil edilməlidir.

Qızmar istilərdə iş saati dəyişdirilməlidir...

Nazirlik: "Temperatur + 41 dərəcədən çox olduğu hallarda açıq havada və sərinləşdirici qurğular olmayan yerlərdə bütün növ işlərin görülməsi dayandırılmalıdır"

Həmin fasilələr zamanı əmək haqqı işçilərin tarifi maaşına görə ödənilməlidir. İş dayandırıldıqda boşdayanma vaxtının haqqının işçinin təqsiri üzündən baş verməyən boşdayanma kimi, tarifi maaşının üçdə iki hissəsindən az olmayaraq ödənilməsi təmin edilməlidir.

E.Babayev qeyd edib ki, havanın temperaturunun müsbət 41 dərəcə selsidən çox olduğu hallarda, açıq havada işləyən vətəndaşların həyat və sağlamlığının qorunması əsas şərtidir: "Qeyd olunan hava şəraiti müşahidə olunana qədər, açıq havada işləməyə məcbur edilən şəxslər

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə müraciət edə bilər. Hər bir vətəndaş nazirliyin 142 - "Çağrı mərkəzi"ne şikayətini deyə bilər. "Çağrı mərkəzi" canlı rejimində heftənin iş günləri saat 9.00-dan 18.00-dək vətəndaşların xidmətindədir".

bədəndə temperaturun artması, huş itirmə halları ilə müşahidə olunur. Ağır dərəcə günvurma hətta ölümlə nəticələnə bilər. Kəskin halsızlıq, temperaturun 40 dərəcədən yuxarı qalxması, nəcis və sidriyin qeyri-iradi şəkildə xaric olması, qarabasmaların gözə gö-

rünməsi, koma ilə müşahidə olunur. Əgər bu hallarla qarşılaşsanız gün vuran adama ilkin təcili yardım etməlisiniz. Öncə zərərçəkənin dar geyimlərini çıxarmalı, qasıq, qoltuqaltı, baş və boyun nahiyələrinə soyuq yaş kompres və ya buz torbası qoyulmalıdır. Hərət çox yüksələrsə, bədəni nəm dəsmalla sarımaq, havanın ventilyasiyasını təmin etmək lazımdır. Xəstəni sərinlətməyin ən yaxşı yolu soyuq su vannasıdır. Dərini spirtlə silmək olmaz, spirt məsamələri daraldaraq istiliyin xaric olmasına mane olur. Əgər xəstə özündə deyilsə, nəşatir spirtini tənzifə vuraraq iynətməli və ya süni nəfəs verməlisiniz. Tərlə birlikdə bədənin su və duz itirməsi "isti yorğunluq" adlanan halsızlıqla müşahidə edilən sindroma səbəb ola bilər. Əgər bu vəziyyət nəzarətdə saxlanmasa, bədənin temperatur tənzimləmə sistemi pozulur. Günvurmadan qorunmaq üçün günəşli havada baş örtüyü olmadan gəzmək məsləhət görülür. Baş örtüyü də açıq rəngli materialdan olmalıdır ki, günəş şüasını az qəbul etsin. İsti havada geyim də enli, açıq rəngli, yüngül, pambıq və ya kətan parçadan olmalıdır. Günvurma zamanı qəflətən tənəffüsün dayanması və yaxud miokard infarktı inkişaf edə bilər, reanimasiya tədbirlərinə hazır olmaq gərəkdir.

Qeyd edək ki, isti vurmada da ilkin tibbi yardım gün vurmada olduğu kimidir. İsti vurma bir çox hallarda qəflətən meydana çıxır: ilk baxışda kifayət qədər sağlam görünən insan birdən birə əzgin olur, onun temperaturu 40 dərəcəyə yüksəlir, bəzi hallarda qıcolmalar, sayıqlama və qarabasmalar qeyd edilir. Xəstənin sifəti əvvəlcə qızarıb, sonra işə birdən birə avazıyır. Nəbz sürətlənir, çətinliklə əllənir; tənəffüs səthi olur, bəzən qusma da qeyd edilir. Zərərçəkənin vəziyyəti ağırlaşarsa dərhal təcili yardım çağırın və ya ilk tibbi yardım göstərdikdən sonra onu mümkün qədər tez bir zamanda yaxınlıqdakı tibb müəssisəsinə çatdırın.

□ Günel MANAFLI

Bakının "hamam" kimi avtobusları - problemdən çıxış yolu varmı...

Ekspert: "Artıq bu ildən etibarən sərnişindaşıma ilə məşğul olan şirkətlərin qarşısında lisenziya verilən zaman kondisionerlərin olması tələbi də birmənalı şəkildə qoyulur"

Mais Ağayev: "Hazırda şəhərdə 2100 avtobus var, onlardan 500-də kondisioner var"

Bakıda havaların isti keçdiyi günlərdə insanları daha çox narahat edən məsələlərdən də biri ictimai nəqliyyatdakı havasızlıqdır. Gün ərzində işə gələn, işdən yorulub evinə yollanan Bakı sakinləri daha çox avtobuslarda havalandırma və kondisioner sisteminin olmamasından şikayətlənirlər.

Doğrudan da yayın ən isti vaxtında kondisionersiz, kiçik pəncərələri olan dəmir avtobuslarda yol getmək, xeyli əzablı və çətin məsələdir. İllərdir ki, bu məsələ gündəmə gətirilsə də, hələ ki, tam olaraq həllini tapmayıb. Yalnız son illər əsasən "BakuBus" MMC tərəfindən paytaxt küçələrinə kondisionerli avtobuslar buraxılıb ki, onların da sayı azdır.

Bakı kəndlərinə və paytaxt ətrafına qəsəbələrə işləyən avtobuslarda vəziyyət daha acınacaqlıdır. Belə ki, pik saatlarda insanların çox olması səbəbindən bu avtobuslardan hələ normal hava şəraitində istifadə etmək xeyli dərəcədə çətin olur. Havalar isti keçdikdə isə vəziyyət bir qədər də

qəlizləşir. Kondisionersiz avtobusların əksəriyyəti köhnə avtobuslardır. Ona görə də bu avtobuslarda digər texniki avadanlıqlar da normal vəziyyətdə deyil. Məsələn, bəzi avtobusların oturmaq, tutacaqalarının sınıq olduğunu müşahidə edirik.

Nəqliyyat üzrə ekspert Azər Allahverənov mövzu ilə əlaqədar "Yeni Müsavat" a bildirib ki, ictimai nəqliyyat sektorunda sərnişin daşıma ilə məşğul olan şirkətlər meydana gəldiyində vəziyyət başqa idi:

"O zaman belə bir qadağa yox idi ki, kondisioneri olmayan avtobuslar istismar olunmasın. Yeni bir növ bu məsələdə boşluq var idi. Sadəcə olaraq bəzi daşıyıcılar daha yaxşı xidmət göstərək üçün məsrəflərini artırıb, yeni avtobuslar aldılar ki, onlarda kondisionerlər oldu. Bu, fərdi şəkildə qəbul olunmuş bir qərar idi. Qanunvericilikdə bu məsələ

açıq-aşkar bildirilmirdi. Bakı Nəqliyyat Agentliyi yaradıldıqdan sonra isə bu nüans əsas məsələ kimi agentliyin qarşısında qoyuldu. Eyni zamanda sonrakı mərhələlərdə də sərnişinlərin çoxsaylı şikayətləri nəzərə alınaraq belə qərar gəldi ki, Bakı Nəqliyyat Agentliyi bu məsələnin də həllini öz üzərinə götürsün. Məndə olan məlumatlara görə, artıq bu ildən etibarən sərnişindaşıma ilə məşğul olan şirkətlərin qarşısında lisenziya verilən zaman kondisionerlərin olması tələbi də birmənalı şəkildə qoyulur. Əgər kondisioner sistemi varsa, bu, lisenziyanın verilməsini sürətləndirmiş olur. Yoxdursa, lisenziya verilmir. Belə bir yanaşma artıq formalaşmışdır. Təəsüflər olsun ki, tələblər qoyulsa da bu problem hələ tam həllini tapmayıb. Səbəb də odur ki, havalandırma sistemi olmayan avtobuslara bunu sonradan qoymaq xeyli məsrəf tələb edir. Texniki cəhətdən bu, rahat bir proses kimi görünə bilər. Ancaq maddi baxımdan belə deyil. Məsələn Rusiyada istehsal edilmiş "sedan" tipli avtomobillərə sonradan kondisioner sisteminin quraşdırılması kifayət qədər baha başa gəlir. Avtobuslarda isə bu rəqəm daha böyükdür.

Ekspert bildirib ki, yay aylarında avtobuslarda kondisioner işləməsi mütləq şərtidir: "Düşünürəm ki, keyfiyyətin artırılmasında maraqlı olan şirkətlər bunun məsrəflərindən çəkinməməlidirlər. Həm də onlar bu yolla potensial sərnişin axını öz tərəflərinə cəkməyə müvəffəq olurlar. İnsanlar əgər bir istiqamətdə iki marşrut varsa, daha çox kondisionerli olan avtobusa üstünlük verirlər. Bir məqam da var ki, hazırda bəzi avtobuslarda kondisioner

sistemi olsa da, yanacaq qənaət məqsədi ilə onlar tam qoşulmur. "BakuBus" avtobuslarında isə bu cür problemlər olmur. Digər şirkətlər də bu sistemi lazımı qaydada işə salmaqla həm də bir növ sərnişin qazanıb, gəlirlərini artırırlar".

Bakı Nəqliyyat Agentliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Mais Ağayev isə məsələ ilə bağlı qəzətimizə aşağıdakıları bildirdi: "Bakı Nəqliyyat Agentliyinin avtobuslarla bağlı müəyyənləşdirilmiş tələblər qoyulmuş bir sərnişinləndirmə və havalandırma sisteminin olmasıdır. Lakin təəsüf ki, hələ də bu tələbin tam yerinə yetirilməsinə nail olunmayıb. Ona görə ki, bildiyiniz kimi avtobuslar daha əvvəldən Bakı şəhərinə gətirilib. Onlar da Bakı şəhərində sərnişindaşıma tam yararlı nəqliyyat vasitələri olmayıblar. İndi isə həmin o nəqliyyat vasitələrinin yenilənməsi, daha müasir, şəhər infrastrukturuna uyğun avtobusların yenilənməsi istiqamətində işlər aparılır. Bunun üçün də utilitasıya proqramını təklif etmişik ki, bunun sayəsində avtobuslar yenilənsin. Eyni zamanda mövcud avtobusların texniki baxımından yenilənməsi istiqamətində də işlər aparılır. Təxminən 650-yə yaxın avtobus tam təmir olunaraq, istifadəyə verilib. Hazırda şəhərdə 2100 avtobus var, onlardan da 500 ədədində kondisioner var. Qalanlarında isə sərinləndirmə və havalandırma sistemi mövcud deyil".

□ Əli RAİS

Prezidentlər barədə bilinməyən yoxdur. Onların iş həyatının xaricində yaşadıkları hər zaman publikanın gözü qabağında olub. Amma bu mövzuda ən çox diqqət çəkən prezidentlərin hobbiləridir. Bəli, onlar da bizim kimi ətdən-sümükdən yarımlar. Ancaq işləmirlər. İşləməklə yanaşı, özlərinə, öz həyatlarına da vaxt ayırırlar.

"Yeni Müsavat" bu dəfəki yazısında prezidentlərin bir-birindən maraqlı hobbilərini sizlərə təqdim edir.

SSRI prezidentləri musiqi həvəskarları olub

Öncə keçmiş SSRI məkanında ölkələrdən başlayaq. **Türkmənistan prezidenti Qurbanqulu Berdiməhmedov** bir neçə il öncə hökumətdə təmsil olunan məmurların nəvələri üçün təşkil edilən Yeni il şənliyində müəllifi olduğu mahnıları ifa edib. O həmçinin nəvələri ilə birgə Castin Timberlekin mahnısını oxuyub. Dövlət başçısı həm də gitarada ifa etmək qabiliyyətinə görə seçilir. Onun "İrəli, irəli, yalnız irəli, sevimli vətən Türkmənistan!" mahnısını eyni anda 4 166 insan səsləndirib.

Qırğızistan prezidenti Almazbek Atambayev də bu siyahıda xüsusi yeri var. Bu günə qədər Atambayev 5 mahnı yazıb. Onun ən məşhur mahnısı isə "Taleyin acığına" adlanırdı. Bu mahnı yerli musiqi siyahılarında və sosial şəbəkələrdə rekord həddə izlənməmişdi.

Rusiya prezidenti Vladimir Putin də royaldə ifa etməyi bacır. Uşaq onkoloji xəstəliklərinin müalicəsi üçün təşkil edilmiş xeyriyyə gecəsində Putinin tamamilə gözlənilməz ifası hər kəsin yaddaşında dərin iz buraxdı. Onun bu yaxınlarda royaldə ifa etdiyi mahnı da Azərbaycanda ciddi maraqla qarşılanmışdı.

Qazaxıstan prezidenti Nursultan Nazarbayev də zamanında rəngli mənzərələrə səbəb olub - təbii ki, bu cür musiqi qabiliyyətini nümayiş etdirdiyinə görə. Nazarbayev dombredə ifa etməyi və mahnı oxumağı bacarıb. Əvvəllər o, dombro ilə publika qarşısına daha tez-tez çıxardı, amma indi o, nadir hadisəyə çevrilib. Bundan başqa, o, dövlət himninin həmmüəlliflərindən sayılır və bir neçə mahnıya söz yazıb. Prezidentin müəllif mahnıları, eləcə də onun sevimli xalq mahnıları da xüsusi bir saytda yerləşdirilib.

Amerika prezidentləri - mahnı oxumağı, çalmağı sevir

Amerika Birləşmiş Ştatının eks-prezidenti və eyni zamanda prezidentliyə namizədliyini irəli sürmüş Hilari Klintonun heyat yoldaşı Bill Klinton uşaqlıqdan musiqiçi olmaq istəyirdi. Hətta 1993-cü ildə öz qonaqlarını saksafonda ifası ilə sevin-dirirdi. Həmin vaxt onun innaqurasiya mərasimi təşkil olunmuşdu.

ABŞ-in daha bir eks prezidenti Barak Obama isə daha çox "ifaçılıq" qabiliyyətini nümayiş etdirib. O, bir neçə dəfə oxuduğu mahnıların publikanın simpatiyasını qazanıb.

ABŞ-in 43-cü prezidenti Corc Buş (kiçik) hər hansı musiqi alətində ifa etməsə də, hərbi

Prezident olsalar da hobbilərindən vaz keçmirlər...

Müğənnilik, rəsm, idman... dünyanı idarə edən liderlərin bir-birindən ilginç məşğuliyyətləri

orkestrə dirijorluq etməyi sevirdi. Bu işlə Rusiyanın mərhum prezidenti Boris Yeltsin də məşğul olurdu və bununla bağlı bir neçə dəfə fotokameranın yaddaşına da düşmüşdü.

Ukraynanın dördüncü prezidenti Viktor Yanukoviç gitarada ifa etməyi çox sevirdi. O, bir dəfə ölkə jurnalistlərini evinə qonaq dəvət edəndə onlar üçün gitarada mahnı ifa etmişdi.

SSRI-nin birinci və yeganə prezidenti olan Mixail Qorbaçov Putin kimi royaldə ifa etməyi bacarmasa da, çox gözəl mahnı oxumaq qabiliyyəti var. Hətta bu yaxınlarda o, mərhum heyat yoldaşı Raisa Maksimovnanın xatirəsinə həsr olunmuş bir disk də çıxarıb. SSRI-nin eks-prezidenti heyat yoldaşının sevdiyi romansları Andrey Makareviçlə birgə hazırlayıb və diske köçürüb.

Ukraynanın sabiq prezidenti Viktor Yanukoviçin hobbisi göyərçin saxlamaq olub. Lukaşenkunun ən çox sevdiyi məşğuliyyət isə xokkey oynamaqdır. Belarus prezidenti gənc yaşlarından bu idman növünə üstünlük verib. Amerika prezidenti Obamanın hobbisi pivo hazırlamaqdır. Seçkiqabağı görüşlərin birində öz istehsal etdiyi bir şüşə pivəni seçicisinə hədiyyə etməyini amerikalılar bu gün də təbəssümlə xatırlayırlar.

ABŞ-in ilk prezidenti olmuş Corc Vaşinqtonun gülmüş qılınc və müşket kolleksiyası olub. Onun kolleksiyasının bir qismi varisləri tərəfindən auksionlarda satılsa da, bir hissəsi ABŞ Dövlət Muzeyində qorunur.

Bunlar da rəsm həvəskarlarıdır

ABŞ-in Azərbaycandakı səfirliyi Facebook səhifəsində yazır ki, Oval Ofisdə dörd ildən səkkiz ilə qədər işləmiş prezidentlərin istirahət etmək və bəlkə də sakitləşdirici bir hobbii ilə məşğul olmaq istəyi əsaslıdır. Keçmiş prezidentlərdən ən azı dördü öz bədii bacarıqlarını tədqiq etmək üçün prezidentlikdən sonrakı vaxtdan istifadə ediblər:

Ulisses Qrant - 18-ci prezident və vətəndaş müharibəsində iştirak etmiş fəxri general öz prezident həmkarlarına nisbətən rəssamlıq sənəti ilə məşğul olmağa daha əvvəl başlayıb.

Dvayt Eyzenhauer - öz prezidentliyindən əvvəl əsgər olaraq xidmət göstərən və Kolumbiya Universitetinin prezidenti vəzifəsini yerinə yetirən Eyzenhauer, rəssamlıq sənətinə Qrant-dan daha sonra başlayıb və həyatı boyu ən azı 250 tanınan rəsm əsərlərinin müəllifi olub.

Cimmi Karter - rəsm əsərlərinin təbiət mənzərələri və naturalistik görüntüləri ilə ixtisaslaşmışdır. 2012-ci ildə keçirilən hərəcaddə Cimmi Karterin orijinal rəsmi \$250,000 dollara satılıb.

Corc Buş - O həqiqətən itlərin rəsmlərini çəkməyi xoşlayır. Yəqin ki, onun ən məşhur rəsm işi ailə itin portretidir.

Rusiya mətbuatının isə bu mövzuda olduqca maraqlı araşdırmaları var. Başlayaq **Rusiyanın birinci prezidenti Boris Yeltsin**dən.

Yeltsin cavanlığında voleybol oynamağı sevib, amma illər

sonra bu hobbii öz yerini tennisə verib. Bundan başqa, onun məşğuliyyətləri arasında ədəbiyyat da olub. O, kitab kolleksiyası toplayıb, Pelevinin, Sorokinin, Ulitskoyun yaradıcılığı ilə maraqlanıb. Vəzifədən gedəndən sonra olduqca bol vaxtı qaldığı üçün bunu filmlərə baxmağa sərf edib.

ABŞ prezidenti Barak Obama isə məktəb illərində basketbol oynayıb. 1979-cu ildə isə məktəb komandasının tərkibində ştat çempionatının qalibi olub. Hazırda isə qolful basketbola tərcih edir. Bundan başqa, eks prezident caz musiqisini sevər və kitab yazmaqla məşğuldur.

Prezidentlər arasında marka kolleksioneri də var, əspaz da, mahnı sözü yazan da...

Fransanın eks-prezidenti Nikola Sarkozi marka kolleksiyası yığıb və Yelisey Sarayının poçt kolleksiyası klubuna sponsorluq edib. Bundan başqa, o, idmanla da məşğul olub: velosiped sürüb, futbol oynayıb.

Almaniya kansleri Angela Merkel isə yemək bişirməyi və bağda çalışmağı sevir. O, klassik musiqi heyranıdır və mütaliəni sevər. Bundan başqa, o, qaynar futbol azarkeşidir.

Böyük Britaniyanın eks baş naziri Devid Kameron da yemək bişirməyi, tennis oynamağı, at minməyi, ovçuluq etməyi və futbol oynamağı sevir. Hətta o, baş nazir olana qədər işə də velosipedlə gedib-gəlirdi.

Silvio Berlusconi də bu siyahıda unutmayaq. İtaliya-

nın keçmiş baş naziri istefasından sonra vaxtının böyük qismini musiqiyə həsr edib. O, musiqi diski çıxarıb. Albomlarından biri "Həqiqi məhəbbət" adlanırdı. Həmin albomun içində siyasətə dair heç nə yoxdur, ancaq məhəbbət mövzusu. Demək lazımdır ki, Berlusconi mahnı sözlərini müəllifdir, kompozisiya isə başqasına məxsusdur. Onun mahnılarının professional müğənni Mariano Apicelle ifa edir. Eks baş nazir çoxdan bəri musiqi ilə məşğuldur, fortepianoda, gitarada və kontrabasdə ifa edir. Hətta cavanlığında mahnı oxuyaraq pul da qazanıb.

Diktatorların hobbiləri qıc qıradır
Venesuellanın eks prezidenti Uqo Çaves də idmanı sevir. Öz müsahibələrində o, bir neçə dəfə etiraf edib ki, cavanlığında orduda qulluq etməyə ona görə gedib ki, beysbola məşğul olmağa imkan qazansın. Çaves professional idmançı karyerası ilə məşğul olmağı arzulayıb. Amma həmin vaxt anası onun rahib olmasını istəyib. Kapitalizmin qəti əleyhdarı olan Uqo Çaves iddia edirdi ki, beysbol və softbolu Olimpiya oyunları

programına salmaq üçün Amerika ilə dostluq etməyə də hazırdır. Bu idman qabiliyyətləri ilə yanaşı, eks prezident öz ölkəsində yaxşı müğənni kimi də tanınırdı.

İndi də diktatorların hobbilərinə nəzər yetirək. **Fidel Kastro** da beysbol həvəskarı olub. O, daha çox idmanla məşğul olub. Amma onun bu idman növünə olan marağı xalqda da ciddi yaraadıb. Amma bununla yanaşı, komandante professional idmanın əleyhinə çıxış edib və deyib ki, "professionalizm kapitalizm deməkdir". Onun iddiasına görə, idmanı sevən hər kəs onunla həvəskar şəkildə məşğul olmalıdır.

Şimali Koreya lideri olan Kim Çen İn də güclü formada basketbola məşğul olub və dəfələrlə öz ölkəsinə eks-amerikan basketbolçusu **Dennis Rodmanı** dəvət edib. Sonuncu da belə dəvətlərə heç vaxt "yox" demədiyi üçün Koreyanı da ziyarət edib. Amma ölkə başçısının bu idman növünə olan marağı sırası koreyalılara xüsusi olaraq təsir etməyib. Hətta bu ölkənin diktatura rejimində idarə olunduğunu nəzərə alanda bu cür hobbilər xalqda daha çox qıc qıradır deyə bilərik.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

MÜSAVAT

Son səhifə

N 165 (6779) 9 avqust 2017

Öskürdü və... bir daha yeriə bilmədi

42 yaşındakı qadın öskürəndə beyin qanaması keçirib, indi nə danışır, nə də yeriə bilir. "Daily Mail" də yayımlanan xəbərə görə, Caz Dickinson sağlam və fit bir qadın olduğu halda bir öskürək krizi həyatını cəhənnəmə çevirib. Öskürəkən hamamda özündən geden qadın xəstəxanaya aparılıb. 3 uşaq anası olan Caza 4 səviyyəli beyin qanaması diaqnozu qoyulub.

Ölümçül ola bilən bu beyin qanaması növü beyinin səthində meydana gəlir. Cərrahiyyə əməliyyatından sonra oyanıb, ailəsi ilə normal bir şəkildə danışan Caza bağı hər kəs optimist düşündüyü halda, bir neçə gün sonra onun yenidən halı pisləşib və bədəninin sol tərəfini tərpedə, eləcə də danışa bilməyib. Həkimlər onun iflic keçirdiyini deyib və qadını reanimasiyaya aparıblar. Edilən bütün müdaxilələrə baxmayaraq, həkimlər boynundan aşağısı iflic olan Caza bir daha yeriə bilməyəcəyini vurğulayıblar.

Tez-tez ac qalırınsınızsa...

Alimlər ayrı-ayrı araşdırmalar çərçivəsində insan həyatını uzatmaq-la bağlı nəticələrə gəlib. Bunlar "ömrü uzatmağın 10 yolu" adı altında toplanıb. Sözügedən yollardan biri insanın tez-tez ac qalmasıdır. Dünyanın ən uzun yaşayan insanların yaşadığı Okinavada xalq tam doymadan yeməkdən əlini çəkir.

İkinci yol dil öyrənməkdir. Dil öyrənmək daha çox insanla ünsiyyət və müsbət enerji qazanmaq anlamına gəlir. Dağlarda yaşamaq, genetik müalicə, varlanmaq, bir inanca sahib olmaq, çox işləyib

stressə girmək, dərmandan düzgün istifadə, orqan transplantasiyası, dünyada yaxşı işlər görmək də yaxşı yaşamağın qaydaları sırasındadır.

Kafedə müştəri kişi olduğu üçün 18 faiz artıq ödəyir

Melburn şəhərindəki "Handsome Her" adlı kafedə kişi müştərilər üçün qiymət qaldırılıb. Bunda məqsəd qadın əməyinin qeyri-bərabər qiymətləndirilməsini kompensasiya etmək olub. Sözügedən kafeyə gedən kişilər 18 faiz daha artıq ödəmək zorundadırlar. Bu Avstraliyada qadınlarla kişilərin məvacibi arasındakı fərqə bərabərdir. Ölkənin dövlət statistika bürosunun açıqlamasına görə, 2015-ci ildə kişilər qadınlardan 17.25 faiz artıq maaş alıblar.

Kafe sahibi Aleks Obrayenin sözlərinə görə, o, ölkədəki qeyri-bərabər məvacib durumuna diqqət çəkmək istəyib. "Mənim xoşuma gəlir ki, bu kafeyə giren kişilər bir daha bu qeyri-bərabərlik haqqında düşünmək zorunda qalırlar".

Obrayen deyib ki, ziyarətçilərin reaksiyası pozitiv olub. 18 faiz artımdan əldə olunan gəlir xeyriyyə qurumlarına yönəldilir. Bu isə Avstraliyanın qədim sakinlərinə və onların uşaqlarına yardım edib. BMT-in 2015-ci ildə dərc edilən hesabatında da qeyd olunub ki, ümumən qadınların orta aylıq məvacibi kişilərinkindən 23 faiz geri qalır. Və bu qeyri-bərabərlik durumu neinki inkişaf etməkdə olan, eyni zamanda inkişaf etmiş ölkələrdə də eynidir.

Axtarış elanındaki fotosunu bəyənədi, polisə müraciət etdi

Böyük Britaniyada polis tərəfindən axtarılda olan şəxs uğursuz fotosuna görə şikayət edib. Bu haqda lenta.ru saytı UPI-yə istinadən xəbər verib. Cənubi Uelsin departament polisi xəbər yayıb ki, 35 yaşlı Ueyn Esmond silahlı basqında ittiham olunur. Onlar bu şəxsin fotosunu da polis idarəsindən Facebook səhifəsində yayıblar. Bu foto və altındakı axtarış mətninə şərh yazanlardan biri də Esmond olub. O, belə yazıb: "Bu, heç də mənim yaxşı fotom deyil. Onu ordan silsəniz, çox minnətdar olaram. Mən əksi sübut edilənə qədər cinayətkar sayılmıram və bunun bu cür təqdim olunmasından da narazıyam".

Esmond öz vəkili ilə məsləhətləşəndən sonra polisə təslim olub. Polis departamentində isə onun bu xahişini yerinə yetirərək, sözügedən fotosunu siliblər. Amma artıq gec idi. Çünki həmin vaxta qədər şəkili yerli KİV-lər çap etmişdilər.

2016-cı ildə isə Avstraliyada türmədən qaçmış Emi Şarp adlı qadın axtarış elanının altındakı fotosunun silinməsinə tələb edib. Amma daha sonra onu yenidən həbs ediblər.

QOÇ - Saat 15-ə qədər nəzərdə tutduğunuz planları reallaşdırmaqda heç bir problemle rastlaşmayacaqsınız. Sonrakı müddətdə isə ehtiyatlı olun. Axşam saatlarını evdə keçirməyə çalışın.

BUĞA - Qarşınızda duran bu mistik təqvimdə yalnız işgüzarlığınızı artırmalısınız. Yeni işlərə başlamaq haqqında sövdələşmələr aparın. Çünki bu addım böyük perspektivlərdən xəbər verir.

ƏKİZLƏR - Müəmmal bir tarixdir. Özünüzə bağlı situasiyaları nəzərdə saxlaya bilməyəcəksiniz. Yaxşı olar ki, etibar etdiyiniz adamların rəyi ilə hesablaşasınız. Sizə kömək göstərəcəklər.

XƏRÇƏNG - Daxili gərginliyiniz xeyli səngiyəcək. Bu isə başınıza yeni ideya və perspektivli fikirlərin gəlməsinə səbəb olacaq. Həlli mürəkkəb olan işlərə girişməyin. Sizə passivlik yarasdır.

ŞİR - Həqiqətə yaxın olan arzularla yaşayın. Paxıl və bədxah adamların müdaxilələrinə fikir verməyin. Bürcünüzün "həkimiyətdə" olduğu bu gözəl gündə enerjinizi boş şeylərə görə itirməyin.

QIZ - Daxili duyğularınızı tənzimləmək üçün fiziki işlərdən uzaq olun. Bu gün ulduzlar məclislərdə iştirakınızdan da xəbər verir. Dəvətləri qəbul etməyə çalışın. Səhətinizə fikir verin.

TƏRƏZİ - Sürprizlərlə dolu bir gün yaşayacaqsınız. Kiçik gərginlikləri nəzərə almasaq, ətrafınızda cərəyan edən hər bir hadisə ürəyinizcə olacaq. Maraqlı görüşləriniz gözlənilir.

ƏQRƏB - Maraqlı yeniliklərə hazır olun. Bütün göstəricilər güclü olacağından, təxminən on günün işini görəcəyinizdən xəbər verir. Amma bu proseslər daha çox nahardan sonraya təsadüf edəcək.

OXATAN - İştirakçısı olduğunuz prosesləri gərginləşdirməyin. Qanqaraldan işlərə meyl etməsəniz, hörmətiniz artacaq. Günün ikinci yarısını bütünlüklə maliyyə məsələlərinə həsr edin.

OĞLAQ - Avqustun bu qərribə günü hamıdan çox sizin üçün uğurlu olmalıdır. Odur ki, vaxtınızı boşa verməyin. Müxtəlif ünvanlara baş çəkməklə maddi və mənəvi rahatlıq qazana bilərsiniz.

SUTÖKƏN - Taleyüklü məsələlərin həlli üçün perspektivli təqvimdir. Mövcud problemlərinizi aradan qaldırmaq üçün əhəmiyyət kəsb edən adamlarla görüşün. Məsuliyyətsizlik etməyin.

BALIQLAR - Proseslərin inkişafı mənfi istiqamətdə cərəyan edə bilər. Bu səbəbdən bəzi məsələlərdə ehtiyatlı olmalısınız. Günortadan sonra nüfuzlu və etibarlı adamlarla görüşməyiniz vacibdir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Elə bilirdi ki, gripdir, amma ölüm onu gözləyirmiş

24 yaşlı müəllimə April Heatin başına gələnlər tibb dünyası üçün görünməmiş hadisə olub. "Daily Mail"-in xəbərinə görə, sağirdlərindən grip virusu keçdiyini düşünən müəllimə həkimə müraciət edəndə ona narahatlıq və qulaq infeksiyası diaqnozu qoyulub.

Amma qəbul etdiyi dərmanlara baxmayaraq baş hərhlənməsi və yorğunluğu davam edib. Başqa bir həkimə gedən gənc müəlliməyə anemiya xəstəliyinə yoluxduğu, qan miqdarının təhlükəli dərəcəyə qədər az olduğu müəyyənənib. Daha sonrakı müayinələr nəticəsində müəllimənin qarında xərcəngli olmayan bir şiş aşkarlanıb, bu şişin partladığı və yavaş-yavaş qanayaraq onu ölməyə apardığı üzə çıxıb. Qan köçürmələri və əməliyyatlardan sonra, hazırda yaxşılaşmaq üzrə olan April Heatin tezliklə sağlamlığına qovuşacağı bildirilir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"-ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100